

KLEUTERRAPPORTAGE

De ontwikkeling van het kind als uitgangspunt

Naam student: Sahar Finke

Studentnummer: 2129032

Onderzoeksverslag: Jonge Kind

Progress:

Onderzoek – E413PMON

Meesterstuk – E413PMMS

Studentgegevens

Naam student: Sahar Finke

Studentnummer: 2129032

Adres: Wijkstraat 93

Woonplaats: Nieuw-Amsterdam

Telefoonnummer: 0653279187

Mailadres: saharfinke@hotmail.com

Stagegegevens

Naam school: o.b.s. De Anbrenge

Adres: Semsstraat 2

Postcode: 7887 AD

Plaats: Erica

Telefoonnummer: 0591-301824

Mailadres: administratie@obs-anbrenge.nl

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoeksverslag 'Kleuterrapportage; de ontwikkeling van het kind als uitgangspunt.'. Dit onderzoek is geschreven in het kader van mijn afstuderen aan de Opleiding van Leraar Basisonderwijs (pabo) aan Stenden Hogeschool te Emmen. Van maart 2014 tot en met december 2014 ben ik bezig geweest met het onderzoek en het schrijven van dit onderzoeksverslag.

Dit onderzoek is tot stand gekomen door een vraag vanuit de praktijk. Het kleuterrapport voldeed niet aan de verwachtingen en zodoende heb ik ervoor gekozen om dit als onderwerp te nemen voor mijn onderzoek. Het opstellen van de onderzoeksvraag en het schrijven van het onderzoeksplan heeft enige tijd geduurd, maar dit is ten goede gekomen aan het onderzoek.

Allereerst wil ik de basisschool bedanken die mij de mogelijkheid heeft gegeven om dit onderzoek uit te voeren. Een speciaal bedankje voor de leerkrachten van de kleutergroepen voor hun ideeën en hulp bij het ontwikkelen van een nieuw rapport. Daarnaast wil ik Cathrien Kats en Yvonne Wijdeven bedanken voor hun begeleiding tijdens dit onderzoek. Hierdoor ben ik tot nieuwe inzichten gekomen en dit heeft een positief effect op het onderzoeksverslag gehad. Tot slot bedank ik Linda Kikkert en Margje Finke voor hun motiverende, positieve houding en hun feedback tijdens het schrijven van het onderzoeksplan en onderzoeksverslag.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Sahar Finke

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting	6
Inleiding	7
Hoofdstuk 1 Probleemanalyse	9
Hoofdstuk 2 Theoretisch kader <i>Rapportage</i>	12
Inleiding.....	12
2.1 Het schoolrapport	12
2.1.1 Doel van een rapport	12
2.1.2 Manieren van rapporteren.....	14
2.1.3 Volgen van het leerproces	15
2.2 Ontwikkelingsniveau van het kind.....	18
2.2.1 Sensomotorisch stadium (0-2 jaar)	19
2.2.2 Preoperationeel stadium (2-7 jaar).....	20
2.2.3 Concreet-operationeel stadium (7-11 jaar).....	21
2.2.4 Formeel-operationeel stadium (vanaf 11 jaar).....	21
2.3 De relatie tussen rapportage, het leerlingvolgsysteem en de ontwikkeling	21
Hoofdstuk 3 Probleemstelling en onderzoekaanpak	24
3.1 Onderzoeksdoel	24
3.2 Onderzoeksvraag	24
3.3 Deelvragen.....	24
3.4 Hypothese	26
3.6 Opbrengsten	27
3.7 Betrokkenen	27
3.8 Onderzoeksgroep.....	27
3.9 Onderzoeksmethodiek/dataverzameling.....	28
3.10 Ethische kwesties	28
3.11 Tijdpad Onderzoek Jonge Kind	29

Hoofdstuk 4 Resultaten	30
Deelvraag 4.....	30
Deelvraag 5.....	34
Deelvraag 6.....	34
Deelvraag 7.....	37
Hoofdstuk 5 Conclusie.....	43
Aanbevelingen	47
Discussie.....	48
Evaluatie.....	49
Procesverslag	49
Onderzoeksproces	50
Literatuurlijst.....	51
Bijlagen	53
Bijlage 1 Rapport Kleuterplein.....	53
Bijlage 2 Rapport midden- en bovenbouw.....	54
Bijlage 3 Brief en enquête rapport Kleuterplein.....	56
Bijlage 4 Brief en enquête nieuwe rapport.....	60
Bijlage 5 Nieuwe rapport	62

Samenvatting

Het onderwerp van dit onderzoek is het rapport van groep 1/2. Het onderzoek is tot stand gekomen door een vraag vanuit mijn stagepraktijk, de vraag naar een ander rapport. De onderzoeksvraag van dit onderzoek luidt als volgt: *‘Hoe kan het rapport van groep 1/2 aangepast worden zodat leerlingen, ouders en verzorgers, leerkrachten en andere belanghebbenden een optimaal beeld krijgen van de ontwikkeling en vorderingen van de leerlingen?’*.

Voorafgaand aan het onderzoek heb ik een hypothese opgesteld en ik verwachtte dat het rapport van groep 1/2 zo aangepast kon worden dat het een beter beeld zou geven van de ontwikkeling en vorderingen van de leerlingen, dat er grote ontevredenheid zou zijn over het huidige rapport en dat een nieuw rapport voor meer tevredenheid zou zorgen. Uit de resultaten bleek dat de ontevredenheid onder ouders minder groot was dan verwacht en dat het nieuwe rapport voor meer tevredenheid zorgde dan het huidige rapport. Geconcludeerd kan worden dat er in een nieuw rapport rekening gehouden moet worden met het doel van het rapport, de manier van rapporteren en de manier van het volgen van de ontwikkeling van kinderen. Daarnaast moet er voor gezorgd worden dat de visie van de school in relatie staat met het leerlingvolgsysteem en het schoolrapport. Verder moet er rekening gehouden worden met de hoeveelheid informatie die op een rapport wordt weergegeven en moeten de woorden zorgvuldig worden gekozen.

Verder kan er geconcludeerd worden dat de tevredenheid van ouders over het nieuwe rapport groter is dan de tevredenheid over het oude rapport. Ouders en leerkrachten vinden het nieuwe rapport duidelijker en overzichtelijker. Zodoende kan geconcludeerd worden dat het beeld van de ontwikkeling en vorderingen van de kinderen geoptimaliseerd is.

Inleiding

Voor mijn afstudeeropdracht heb ik gekozen voor de minor 'jonge kind'. Het onderwerp voor het onderzoek is het kleuterrapport van mijn stageschool. Tijdens mijn eindstage (groep 2) is naar voren gekomen dat het rapport van de kleuters niet voldoet aan de verwachtingen. In een rapport wordt vastgelegd hoe kinderen zich over een bepaalde periode hebben ontwikkeld en hoe de schoolresultaten zijn. De voortgang wordt hierin weergegeven. De ouders van de kinderen van mijn stageklas vinden het kleuterrapport onoverzichtelijk, kleuterleerkrachten staan er niet volledig achter en voor de leerkracht van groep 3 heeft het geen toegevoegde waarde.

Ik vind het belangrijk dat de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen voorop staan. Daarnaast moet het rapport voor de leerkrachten en ouders overzichtelijk en duidelijk zijn. In dit onderzoek zullen kleuterrapporten van andere scholen bestudeerd worden, zal er gekeken worden naar het rapport van de midden- en bovenbouw en zal er literatuur over rapportage, leerlingvolgsystemen en de ontwikkeling van kinderen bestudeerd worden. Er zijn gesprekken geweest met ouders en leerkrachten. Het huidige rapport is minder waardevol dan verwacht. Het rapport biedt onvoldoende overzicht voor ouders en leerkrachten. De kinderen kunnen naar mijn mening op deze manier niet goed begeleid worden bij hun ontwikkeling. Er wordt in het rapport geen goed beeld geschetst waar de kinderen in hun ontwikkeling staan. Zo is het lastig om in te spelen op behoeften van de kinderen, bijvoorbeeld: extra uitleg of juist extra uitdaging.

Het doel van dit onderzoek luidt als volgt: *“Het ontwikkelen van een ander rapport voor groep 1/2 zodat leerlingen, ouders en verzorgers, leerkrachten en andere belanghebbenden een optimaal beeld krijgen van de ontwikkeling en vorderingen van de leerlingen.”*

Het onderzoeksverslag bestaat uit vijf hoofdstukken. In hoofdstuk 1 wordt de probleemanalyse uitgewerkt. Daarnaast is de voorlopige onderzoeksvraag hier beschreven. In hoofdstuk 2 is het theoretisch kader te vinden. Hier is informatie verzameld over rapportage, het volgen van de ontwikkeling van kinderen en de ontwikkeling van kinderen. In hoofdstuk 3 staat de probleemstelling beschreven met daarbij het onderzoeksdoel, de onderzoeksvraag, de deelvragen, de hypothese en de betrokkenen. Daarnaast is beschreven hoe het onderzoek is opgezet en hoe de

data verzameld en verwerkt worden. In hoofdstuk 4 zijn de resultaten van het onderzoek te vinden en in hoofdstuk 5 zijn de conclusies en aanbevelingen weergegeven. Verder zijn er discussiepunten beschreven en is er een evaluatie met reflectiepunten te vinden. Tenslotte zijn de literatuurlijst en de bijlagen toegevoegd.

Hoofdstuk 1 Probleemanalyse

Vanuit de Rijksoverheid zijn basisscholen verplicht om de schoolprestaties van kinderen vast te leggen. Zo bestaat er een leerlingvolgsysteem, een onderwijskundig rapport en een schoolrapport. Het leerlingvolgsysteem moet sinds schooljaar 2014-2015 verplicht bijgehouden worden. In een leerlingvolgsysteem worden de vorderingen en resultaten van de kinderen gevolgd. Een onderwijskundig rapport wordt opgesteld als een kind naar een andere school gaat. Dit kan naar het middelbaar onderwijs of een andere basisschool zijn. Het onderwijskundig rapport schetst een duidelijk beeld van het kind met bijvoorbeeld schoolresultaten, ontwikkeling, gedrag en verzuim. In een schoolrapport wordt vastgelegd hoe kinderen zich over een bepaalde periode hebben ontwikkeld en hoe de schoolresultaten zijn. De voortgang wordt hierin weergegeven. Een basisschool mag zelf bepalen hoe vaak er een rapport mee naar huis gaat, maar vaak is dit drie keer per jaar (Rijksoverheid, 2014).

Op mijn stageschool doet het probleem zich voor in groep 1/2 en het heeft betrekking op het schoolrapport van de methode Kleuterplein. Het kleuterrapport voldoet namelijk niet aan de verwachtingen van ouders en leerkrachten. De ouders, kleuterleerkrachten en de leerkracht van groep 3 ondervinden hier de meeste problemen van, maar eigenlijk is het ook een probleem voor de hele school. Er stromen kinderen door naar groep 3, terwijl dit achteraf niet verstandig bleek te zijn. Om de ontwikkeling van jonge kinderen goed te kunnen bevorderen is het belangrijk dat de leerkracht een goed overzicht heeft over wat de kinderen al kunnen en wat ze (nog) niet kunnen. In het huidige rapport is dit niet het geval. In het rapport staat te veel informatie en het is onoverzichtelijk. Zodoende krijgt de leerkracht van groep 3 geen goed beeld van de individuele kinderen en van de groep. Zij kan zo niet, uitgaande van de rapporten, inspelen op de behoeften van de kinderen (Leerkrachten groep 1,2 & 3, persoonlijke communicatie, 18 maart 2014).

In de kleutergroep wordt er gewerkt met de methode Kleuterplein. Sinds de invoering van deze methode doet het probleem zich voor. Nu er LIO-stagiaires op de school aanwezig zijn en zij dit probleem ook opmerken, wordt er meer aandacht aan besteed. Samen met collega's loop ik vaak tegen negatieve punten aan en wordt de ontevredenheid groter. Ook bij de oudergesprekken kwam naar voren dat er bij de ouders ook veel vraagtekens met betrekking tot het rapport zijn. Ouders

begrijpen het rapport niet, het is onoverzichtelijk (ouders, persoonlijke communicatie, 24/25 maart 2014). Hieronder is het rapport van Kleuterplein weergegeven.

Lijn Leerdlijn		Leerdoel
taal en lezen	praten en luisteren	informatie overdragen en begrijpen gespreksvaardigheid verhalen vertellen mening geven / reageren reflectie
	verhalen	boekoriëntatie verhaalbegrip functioneel lezen leesplezier
	klanken en letters	fonologisch bewustzijn fonemisch bewustzijn letterkennis
	krabbelen en schrijven	relatie gesproken geschreven taal functies geschreven taal functioneel schrijven informatie ordenen schrijfplezier
	wrdrn. schat	basiswoorden uitbreidingswoorden opzeggen telrij
rekenen	tellen en rekenen	werken met telbare hoeveelheden erbij en eraf van 1 of 2 werken met getalsymbolen vergelijken en ordenen
	mèten en wegen	afpassen geld
	ruimte en vormen (meet kunde)	oriënteren construeren opereren met vormen en figuren
	tijd	chronologie patronen en cycli
soc. emo.	sociaal emotionele ontwikkeling	zelfkennis zelfvertrouwen zelfbeheersing rekening houden met anderen samen spelen en werken werkmotivatie
	zelfstandigheid	concentratie overzicht structuur zelfredzaamheid
motoriek	grote motoriek	sterker worden: sjouwen sterker worden: tillen sterker worden: trekken en duwen balans: klimmen balans: rollen en duikelen balans: springen balans: balanceren balans: huppelen en hinkelen met de bal: gooien en vangen met de bal: schoppen hardlopen: rennen hardlopen: remmen en zwenken groepsspelen: tikken groepsspelen: dans
	fine motoriek	werken met papier: prikken werken met papier: vouwen werken met papier: construeren werken met papier: scheuren werken met papier: knippen werken met klei werken met stof tekenen potlood en kwast hanteren (schrijfhouding) verven mengen
muz.	muziek	muziek beleven ritme melodie

Sommige kinderen die doorstromen van groep 2 naar groep 3 zijn daar nog niet aan toe. Dit geeft een groot probleem in groep 3 en het geeft het kind minder zelfvertrouwen. De loopbaan van het kind kan hierdoor negatief beïnvloed worden. Dit kan effect hebben op de hele schoolperiode. Het is van belang dat er goed gekeken wordt of een kind er klaar voor is om naar groep 3 te gaan. Daarbij zou het rapport een belangrijk hulpmiddel moeten zijn. Daarnaast is het erg belangrijk dat de leerkrachten en ouders een goed beeld krijgen van de ontwikkeling van de kinderen om de ontwikkeling zo goed mogelijk te kunnen begeleiden. Door juiste en goede begeleiding op verschillende ontwikkelingsgebieden kunnen kinderen zich optimaal ontwikkelen (Leerkracht groep 3, persoonlijke communicatie, 27 maart 2014).

Tijdens een vergadering is vastgesteld dat er grote ontevredenheid is over het rapport en dat er een ander rapport moet komen dat beter aansluit bij de wensen van de school en de ouders. De methode Kleuterplein sluit, op het rapport na, goed aan bij de werkwijze en de visie van de school (Schoolteam, persoonlijke communicatie, 3 april 2014).

Het doel van het onderzoek is om een ander rapport voor groep 1/2 te ontwikkelen. De voorlopige onderzoeksvraag is als volgt geformuleerd: *Hoe kan het rapport van groep 1/2 aangepast worden zodat leerlingen, ouders en verzorgers, leerkrachten en andere belanghebbenden een optimaal beeld krijgen van de ontwikkeling en vorderingen van de leerlingen?*

Om een goed rapport te kunnen ontwikkelen zal er informatie verzameld moeten worden over:

- het doel van een rapport;
- de verschillende manieren van rapporteren;
- het volgen van het leerproces;
- een aantal verschillende onderwijsvisies;
- de ontwikkeling van kinderen.

Hoofdstuk 2 Theoretisch kader

Rapportage

Inleiding

Basisscholen zijn verplicht om de schoolprestaties van kinderen vast te leggen, zoals is aangegeven in hoofdstuk 1. Een basisschool is niet verplicht om gebruik te maken van een schoolrapport, maar de meeste scholen doen dit wel. Het schoolrapport wordt op veel scholen gebruikt als middel om ouders, verzorgers en het kind zelf inzicht te geven in de ontwikkeling van het kind, de stand van zaken. Daarbij is het noodzakelijk te rekening te houden met de ontwikkeling van kinderen (Rijksoverheid, 2014; Onderwijs maak je samen, 2014).

2.1 Het schoolrapport

In een schoolrapport wordt vastgelegd hoe kinderen zich over een bepaalde periode hebben ontwikkeld en hoe de schoolresultaten zijn. Binnen dit rapport is de voortgang van de kinderen weergegeven. Basisscholen hebben niet allemaal dezelfde visie en praktijk. Zodoende ontstaan er verschillen in de manier van rapportage. Het is belangrijk voor ogen te hebben wat het doel van rapporteren is, hoe het gerapporteerd moet worden en wat er gerapporteerd moet worden. Daarbij is de koppeling tussen het rapporteren, het volgen van het leerproces en de visie van de school ontzettend belangrijk (Rijksoverheid, 2014; Alkema et al., 2011).

2.1.1 Doel van een rapport

Een rapport kan verschillende doelen hebben. Er zijn verschillende standpunten van waaruit gerapporteerd kan worden, zoals vanuit het standpunt van de leraar, het standpunt van de kinderen of een pedagogisch standpunt. De leraar kan rapporteren om zicht te krijgen op het leerproces of op de leerresultaten van een individueel kind of van een groep kinderen. Daarnaast kan de leraar ook rapporteren om kinderen te selecteren voor bijvoorbeeld niveaugroepen of om een diagnose te stellen voor een handelingsplan. Vanuit het standpunt van de kinderen kan gesteld worden dat kinderen bijvoorbeeld meer inzicht willen hebben in hun manier van leren, in hun leerresultaten of willen leren van elkaar. Vanuit pedagogisch standpunt

kan het rapporteren onder andere bijdragen aan de vorming van het zelfbeeld (Alkema et al., 2011).

Een rapport wordt veel gebruikt als informatiemiddel aan ouders, maar heeft ook voor andere partijen een betekenis. Hieronder staan de partijen waarvoor gerapporteerd kan worden. Alkema et al. (2011) stelt dat er gerapporteerd kan worden voor het kind, jezelf als leerkracht, de ouders, de collega's, de inspectie en andere belanghebbenden.

- *Het kind*: geef je het kind terugkoppeling op eigen leerproces en leerresultaten. Samen met het kind evalueren heeft als voordeel dat het kind steeds meer beseft dat het zelf verantwoordelijk is voor het leerproces.
- *Jezelf als leerkracht*: Het is belangrijk om als leerkracht een goed overzicht te hebben van de vorderingen en ontwikkeling van de kinderen in zijn klas. Hiervoor geldt dat hoe beter de ontwikkeling van het kind verloopt hoe beter je hierop in kan spelen, hoe beter een kind leert en hoe beter het in zijn zich voelt.
- *De ouders*: Ouders hebben er recht op te weten hoe het met hun kind gaat. De leerkracht moet zorgen voor een realistische weergave van de mogelijkheden en onmogelijkheden van een kind. Het is belangrijk dat de ouders en leerkracht goed samenwerken en er samen zorgen dat het kind zich optimaal kan ontwikkelen. Er worden ook vaak tienminutengesprekken met ouders gehouden, vaak is dit rond de tijd dat het rapport mee naar huis gaat.
- *De collega's*: Rapportages worden gebruikt voor de overdracht aan een andere leerkracht. Samen met collega's moet er voor gezorgd worden dat de ontwikkeling in doorgaande lijn verder kan gaan in de volgende groep.
- *De inspectie*: De inspectie houdt toezicht op het rapporteren van scholen. Zij houden toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en daarbij is de evaluatie en zo ook de rapportage belangrijk.
- *Andere belanghebbenden*: Dit gaat om bijvoorbeeld intern begeleider, extern begeleider of de directeur van de school.

Het is van belang om als school na te denken over het doel van het rapport, de wijze van rapporteren en de gevolgen daarvan. Binnen het team moet dit goed gecommuniceerd worden. De wijze waarop gerapporteerd wordt weerspiegelt namelijk de gedachtegang van de school over de benadering van kinderen (Alkema et al., 2011).

2.1.2 Manieren van rapporteren

Er zijn verschillende manieren om te rapporteren. Daarbij horen ook verschillende normeringen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen relatieve en absolute normeringen. Bij een relatieve normering wordt na afloop bepaald of de leerprestaties voldoende of onvoldoende zijn. Bij een absolute normering wordt iedereen aan de hand van dezelfde norm gemeten. Het is dan direct zichtbaar of iemand aan de norm voldoet of niet (Alkema et al., 2011).

Over het rapporteren bij het jonge kind wordt door Alkema et al. (2011) gesteld dat het niet mogelijk is om met cijferrapporten te werken. Zij benoemen dat het beter is om te werken met een woordrapport of een verslag. De kleuterrapportage zou meer een beschrijvende rol dan een beoordelende rol moeten hebben. Het is daarbij belangrijk om te kijken naar de volgende aspecten:

- taalontwikkeling;
- beeldontwikkeling;
- bewegingsontwikkeling;
- ontwikkeling in het gebruik van klanken.

Daarnaast zou er gebruik gemaakt kunnen worden van een paar meer persoonlijke kenmerken, namelijk:

- spelgedrag / spelvoorkeur;
- sociale ontwikkeling;
- leefwereld (interesse).

Hieronder zijn een aantal tips weergegeven voor het ontwerpen van een rapport:

- Betrek ouders bij het proces.
- Houd het simpel.
- Denk goed na over waar je een cijfer, een letter en een beschrijving gebruikt.
- Zorg voor een korte, maar volledige toelichting op het rapport.
- Kies woorden met zorgvuldigheid uit.

Het is van belang om te bepalen hoeveel informatie er op het rapport moet komen. Hoe meer informatie er wordt weergegeven, hoe meer de leerkracht moet verantwoorden en toelichten. Voor de leerkracht is het rapporteren en de rapportage vanzelfsprekend, maar voor (nieuwe) ouders is dit niet het geval. Zij zullen moeten worden voorgelicht over de manier waarop een rapportage wordt gevormd (Alkema et al., 2011).

2.1.3 Volgen van het leerproces

Volgens Alkema et al. (2011) heeft een leerkracht de taak om het leerproces van de kinderen te volgen en vast te leggen. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van een leerlingvolgsysteem (LVS). Dit staat in verband met het rapporteren in een schoolrapport. Een LVS wordt in alle groepen van basisschool gebruikt. Het bestaat uit een serie van methode-onafhankelijke toetsen die genormeerd zijn. Een leerkracht kan met behulp van een LVS bepalen in welke mate de kinderen de leerstof van een bepaald leerjaar beheersen. Daarnaast kan bepaald worden wie op welke onderdelen extra begeleiding nodig heeft. Het is belangrijk dat het leerlingvolgsysteem past bij de visie en de praktijk van de schoolteam.

Leerlingvolgsystemen zijn er in allerlei varianten. Ze onderscheiden zich naar:

- dekking van vaardigheden;
- dekking van de leeftijdsgroep;
- kwaliteit van de toetsen;
- vorm van rapportage;
- kwaliteit van de meegeleverde materialen;
- uitgebreidheid van registratie- en rapportagemogelijkheden (software);
- aanwezigheid van extra (hulp)materiaal.

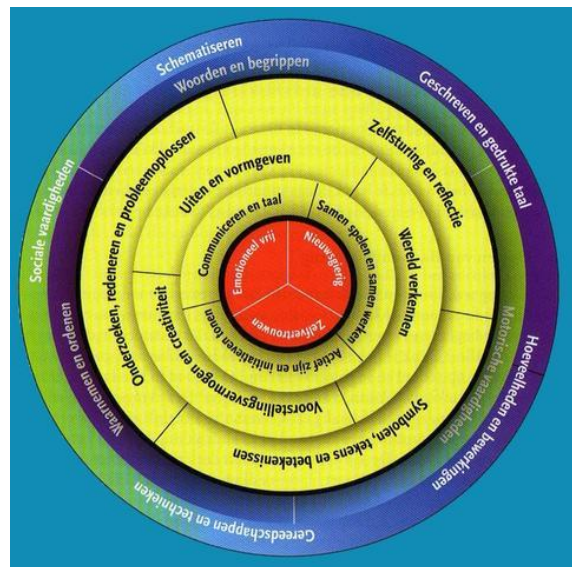
Een goed LVS bevat niet alleen toetsen, maar ook een registratiesysteem en aanwijzingen of materiaal voor gerichte hulp. In een LVS worden de resultaten en vorderingen van kinderen bijgehouden. Het volgen van de vorderingen van alle kinderen moet zeer nauwkeurig gebeuren. De leerkracht kan het leerproces volgen door goed te kijken en te luisteren naar de kinderen, maar ook door zelf vragen te stellen of door het geven van opdrachten of toetsen. De manier die wordt toegepast is afhankelijk van het doel dat bereikt moet worden. Om een totaalbeeld te krijgen van de ontwikkeling van het kind moet de leerkracht een variëteit aan evaluatiemiddelen gebruiken. Evalueren kan namelijk op verschillende manieren toegepast worden. Zo kan het evalueren tijdens het proces of aan het einde van het proces plaatsvinden, het kan gericht zijn op de leerresultaten of op het leerproces en het kan gericht zijn op de groep of op het individuele kind. Het is van belang dat er naast de toets- en testresultaten ook observaties van het kind in veel verschillende situaties vastgelegd worden. Iedere school gaat anders om het LVS (Alkema et al., 2011). Hieronder zijn drie leerlingvolgsystemen te vinden met bijbehorende onderwijsconcepten.

• Ontwikkelingsgericht onderwijs

Binnen het ontwikkelingsgericht onderwijs wordt er uitgegaan van de leerpsychologie van Vygotsky. De doelstelling is het aanmoedigen van kinderen tot het ontwikkelen van hun volledige persoonlijkheid (Kerpel, 2014). Volgens Brouwers (2010) staat OGO voor onderwijs dat inhouden en activiteiten wil aanbieden die voor kinderen van betekenis zijn. Zij beschrijft dat het goed aansluit op de manier waarop kinderen leren. De rapportage vindt niet plaats aan de hand van resultaten van toetsen, maar wordt opgesteld door middel van observaties/registraties en er wordt gewerkt met portfolio's (Blok, 2009).

De drie B's worden gezien als een richtlijn voor het werken volgens de principes van het Ontwikkelingsgericht Onderwijs. De drie B's staan voor betekenisvol, bemiddelen en brede ontwikkeling. *Betekenisvol* houdt in dat de activiteiten betekenisvol moeten zijn voor de kinderen. *Bemiddelen* gaat over de bemiddelende rol van de leerkracht. Het aanbod moet voor de kinderen interessant zijn, maar ook van betekenis zijn voor de ontwikkeling. De *brede ontwikkeling* bestaat uit de basiskennmerken, persoonsontwikkeling en kennis en vaardigheden. Het is belangrijk dat dit samen een geheel vormt, namelijk de basisontwikkeling (Brouwers, 2010).

Belangrijke aspecten voor de ontwikkeling van kinderen zijn nieuwsgierigheid, emotioneel vrij zijn en in jezelf geloven. De doelen van de basisontwikkeling staan beschreven in figuur 2.

Figuur 2: Doelen van Basisontwikkeling, Janssen-Vos, 1997
(Uit artikel Kleuterbouwverlenging, Het Jonge Kind, april 2009)

Leerlingvolgsysteem HOREB

Het leerproces heeft meer prioriteit dan de leerresultaten (Evertsen, 2003). Zo sluit het leerlingvolgsysteem HOREB goed aan bij de basisontwikkeling en het ontwikkelingsgericht onderwijs. HOREB staat voor **H**andelingsgericht **O**bserveren, **R**egistreren en **E**valueren van **B**asisontwikkeling (Van Gorcum, 2014).

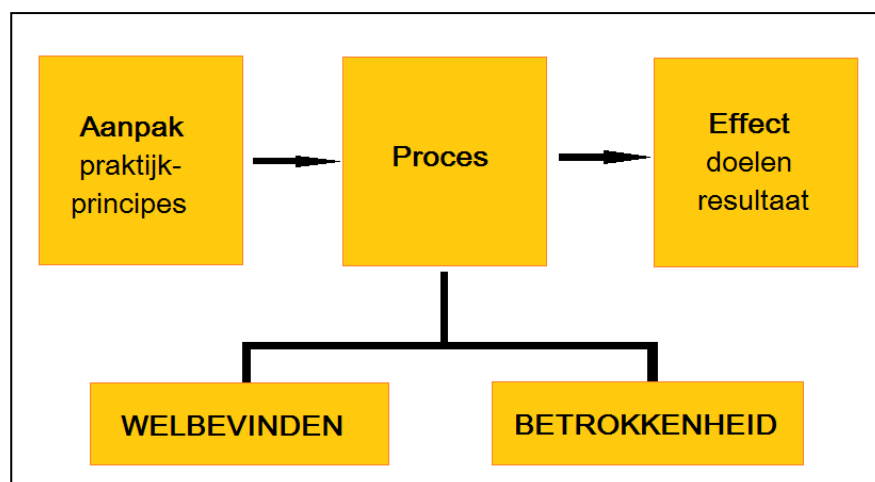
- **Evaringsgericht onderwijs**

Laevers (2013) beschrijft dat het uitgangspunt van het ervaringsgericht onderwijs (EGO) is dat de ontwikkeling van kinderen in verband staat met de betrokkenheid van kinderen. Welbevinden en betrokkenheid zijn dan ook de belangrijkste begrippen met betrekking tot het ervaringsgericht onderwijs. De leerkracht richt zich voornamelijk op de actuele behoeften en interesses van de kinderen. Het welbevinden van een kind en het aanbieden van een rijke omgeving zorgen voor het tot stand komen van betrokkenheid. Er zijn vijf factoren die zorgen voor een verhoogde betrokkenheid:

- Sfeer en relatie
- Aanpassing aan het niveau
- Aansluiten bij de werkelijkheid
- Activiteit
- Leerlingeninitiatief

Kindvolgsysteem Looqin

Evaringsgericht onderwijs is meer kindvolgend georiënteerd dan ontwikkelingsgericht onderwijs. Binnen het ervaringsgericht onderwijs wordt het procesgerichte kindvolgsysteem Looqin gebruikt. Met Looqin is het mogelijk om de totale ontwikkeling van kinderen te volgen met één instrument: welbevinden, betrokkenheid, competenties en prestaties. Er wordt eerst gekeken naar de kwaliteit van het leerproces (welbevinden en betrokkenheid) en daarna naar de opbrengsten, met de prestaties en competenties (Onderwijs Maak Je Samen & CEGO/KU Leuven, 2014). Dit is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3 Het aanpak-proces-effect schema, Laevers, 2013 (Uit Een procesgerichte aanpak voor 6- tot 12-jarigen in het basisonderwijs, p.8)

Leerlingvolgsysteem Kleuterplein

Kleuterplein is een methode voor groep 1 en 2. Het leerlingvolgsysteem van Kleuterplein past zowel binnen het ontwikkelingsgericht als binnen het ervaringsgericht onderwijs en het opbrengstgericht onderwijs. Het onderwijspakket gaat uit van het individuele kind. Per kind zijn er mogelijkheden om de ontwikkeling en vorderingen bij te houden met behulp van observatie- en registratieformulieren (Linde-Meijerink & Kuipers, 2011).

Over het algemeen draait het bij het *opbrengstgericht werken* om stapsgewijs en doelgericht werken naar optimale resultaten. Daarbij is het belangrijk om doelen te stellen en planmatig en resultaatgericht te werken (Stichting Leerplanontwikkeling, 2014).

2.2 Ontwikkelingsniveau van het kind

Het ontwikkelingsniveau van een kind is gerelateerd aan vier aspecten, namelijk zijn leeftijd, zijn leefwereld, zijn belevingswereld en zijn fysieke, cognitieve, sociale en morele gesteldheid. Het kind leert op een manier die overeenkomt met zijn ontwikkelingsniveau (Alkema et al. 2011).

Hendriksen (2011) beschrijft dat de Zwitserse psycholoog Jean Piaget zich voornamelijk bezig heeft gehouden met de cognitieve ontwikkeling. Piaget heeft de cognitieve ontwikkeling ingedeeld in vier verschillende stadia: sensomotorisch stadium, preoperationeel stadium, concreet-operationeel stadium en formeel-operationeel stadium. Feldman (2009) beschrijft hoe de overgang van het ene stadium in het andere stadium verloopt. Een kind gaat geleidelijk over van het ene stadium naar het andere stadium. Wanneer een kind toe is aan een volgend stadium wordt bepaald door de beheersing van het correcte niveau van fysieke maturatie en door ervaringen uit de omgeving. Piaget heeft hierbij twee belangrijke principes vooropgesteld, namelijk: assimilatie en accommodatie. Assimilatie houdt in dat mensen nieuwe kennis en ervaringen koppelen aan de kennis waarover ze al bezitten. Accommodatie is het veranderen van gedrag of denken door nieuwe kennis of ervaringen. Door gedrag/denken aan te passen kan er beter op nieuwe situaties worden ingespeeld.

2.2.1 Sensomotorisch stadium (0-2 jaar)

Hendriksen (2011) beschrijft de sensomotorische periode als een periode waarin het kind onderscheid kan maken tussen zichzelf en de omgeving. Het kind is nog niet in staat om het bestaan van niet-zichtbare objecten te begrijpen. Feldman (2009) verdeelt het sensomotorisch stadium in zes substadia, namelijk:

- **Substadium 1:** Eenvoudige reflexen (0 – 1 maand)
In het eerste stadium ontwikkelt de baby verschillende reflexen die van groot belang zijn voor de interactie met alles om zich heen. Een baby leert door te proberen.
- **Substadium 2:** Eerste gewoonten en primaire circulaire reacties (1 – 4 maanden)
In het tweede substadium gaan baby's de bepaalde interessante acties herhalen en combineren met andere acties. Deze activiteiten zijn op zichzelf gericht.
- **Substadium 3:** Secundaire circulaire reacties (4 – 8 maanden)
In het derde substadium richten ze de activiteiten niet meer alleen op zichzelf, maar ook op de wereld om zich heen. Er vindt herhaling van gewenste acties plaats.
- **Substadium 4:** Coördinatie van secundaire circulaire reacties (8 – 12 maanden)
In het vierde substadium worden verschillende acties gecombineerd tot één handeling. Daarnaast krijgen kinderen het besef dat mensen en dingen niet ophouden te bestaan als ze uit beeld verdwijnen.
- **Substadium 5:** Tertiaire circulaire reacties (12 – 18 maanden)
In het vijfde substadium wordt het experimenteren belangrijker. Dit gebeurt veelal door het herhalen van handelingen. Ze hebben enorm veel belangstelling voor het onverwachte.
- **Substadium 6:** Het begin van het denken (18 – 24 maanden)
In het zesde stadium wordt het vermogen tot symbolisch denken vergroot. Ze kunnen zich een innerlijke voorstelling maken van een actie of voorwerp.

Grift (2010) beschrijft dat het menselijk brein mee beweegt met iedere levensfase. Voor de geboorte van een kind vindt er al veel verandering plaats in de hersenen. Zo is er een enorme toename van hersencellen. Dit wordt ook voortgezet na de geboorte. Samen met het aantal hersencellen neemt ook het aantal verbindingen tussen de hersencellen toe. In de hersenen van kinderen tot de leeftijd van twee jaar wordt het fundament voor 'hogere' functies gelegd. Herschkowitz en Herschkowitz (2003) beschrijven dat zodra een baby geboren is, dat de baby klaar is om te leren.

Ze gaan al snel op onderzoek uit en ondervinden dat hun handelingen kunnen leiden tot een bepaald resultaat. Daarbij is het verband kunnen leggen tussen twee gebeurtenissen een belangrijke vaardigheid. Baby's beschikken over verschillende manieren om te leren, namelijk door gedrag van anderen te imiteren en door te spelen (herhaling van ontdekte handelingen). Al op jonge leeftijd kunnen baby's onderscheid maken tussen iets wat al bekend is en iets nieuws.

2.2.2 Preoperationeel stadium (2-7 jaar)

Het preoperationeel stadium duurt van het tweede tot het zevende levensjaar. Volgens Feldman (2009) is het symboolgebruik één van de kenmerkende aspecten van dit stadium. Dit houdt in dat kinderen over de mogelijkheid beschikken om een verstandelijk symbool, een woord of een voorwerp te gebruiken om iets wat niet daadwerkelijk aanwezig is weer te geven of te vervangen. Door symbolisch te denken kunnen peuters en kleuters acties beter weergeven, dit bevordert het denkvermogen. Daarnaast is het egocentrisme een belangrijk aspect van dit stadium. Egocentrisme betekent dat het niet mogelijk is om zich te verplaatsen in anderen.

De ontwikkeling van nieuwe vermogens gaat ontzettend snel in dit stadium. Kinderen komen tot intuïtief denken, waarbij al gauw duidelijk wordt dat ze eenvoudig redeneren en enthousiast kennis opdoen. Kinderen kunnen zich in deze periode vaak maar op één aspect van een prikkel concentreren (centratie) en zijn vaak nog niet in staat om te beseffen dat uiterlijke schijn bedriegt (conservatie). Hendriksen (2011) concludeert dat in dit stadium de taalverwerving en het imiteren ook begint. Herschkowitz en Herschkowitz (2003) beschrijven dat kinderen in hun tweede levensjaar doelgericht op ontdekking gaan om te ondervinden wat er allemaal gebeurt.

De nieuwsgierigheid van kinderen speelt ook een grote rol bij de cognitieve ontwikkeling in dit stadium. Het is zelfs zo dat de nieuwsgierigheid een hoogtepunt bereikt tussen het vierde en zevende levensjaar van kinderen. Kinderen proberen constant overal antwoorden op te vinden en willen veel dingen weten. Ze gedragen zich als onderzoekers en tegelijkertijd ook als deskundigen die alles weten. Door hun intuïtieve denken verwachten ze dat ze het juiste antwoord weten op allerlei vragen, maar ze kunnen dit veelal niet onderbouwen (Feldman, 2009). Herschkowitz en Herschkowitz (2003) beschrijven dat kinderen in de leeftijd van drie tot zes jaar over een enorme verbeeldingskracht beschikken. Ook breekt de 'waarom?-periode'

aan tussen het vierde en vijfde levensjaar. De kinderen willen meer weten over de wereld om zich heen en stellen veel vragen. Daarnaast wordt er gesproken over het belang van motivatie. Ze zien de motivatie van kinderen als de 'motor' die de kinderen inspireert om dingen te ontdekken en te beheersen. Daarbij wordt genoemd dat kinderen die echt gemotiveerd en geïnteresseerd zijn over een behoorlijke concentratie beschikken. Grift (2010) concludeert dat het brein tussen het zesde en twaalfde jaar in staat is om verbindingen tussen hersencellen die reeds gemaakt zijn, verder toe te spitsen. Het brein werkt op deze leeftijd dus echt als informatieverwerkend systeem.

2.2.3 Concreet-operationeel stadium (7-11 jaar)

Hendriksen (2011) beschrijft de bevindingen van Piaget over het concreet-operationeel stadium als het kind is minder egocentrisch, kan zich op meer dan één aspect van een activiteit concentreren (decentreren) en is in staat tot bepaalde logische activiteit. Feldman (2009) beschrijft de logische activiteit als de mogelijkheid om logisch te kunnen denken. Daarnaast concludeert hij dat kinderen in dit stadium in staat zijn om de onderlinge relatie tussen bepaalde zaken te zien en ze begrijpen dat processen die een impuls veranderen ook kunnen worden omgekeerd (reversibiliteit). De kinderen in dit stadium hebben nog wel een beperking, want ze kunnen de overstap van het concrete naar het formele nog maar moeilijk maken.

2.2.4 Formeel-operationeel stadium (vanaf 11 jaar)

Hendriksen (2011) schrijft over het laatste stadium, het formeel-operationeel stadium, dat men nu in staat is om abstracte/formele problemen op te lossen zonder daarbij alleen maar op een concrete manier naar het probleem te kijken. Het analyserend vermogen wordt groter en zodoende zijn kinderen steeds beter in staat om problemen op te lossen en tot een hypothetische oplossing te komen.

2.3 De relatie tussen rapportage, het leerlingvolgsysteem en de ontwikkeling

Binnen het basisonderwijs wordt gebruik gemaakt van een leerlingvolgsysteem. Basisscholen zijn dit verplicht. Daarnaast wordt er op veel scholen vaak een schoolrapport gebruikt. In een schoolrapport wordt vastgelegd hoe kinderen zich

over een bepaalde periode hebben ontwikkeld en er worden schoolresultaten in weergegeven (Rijksoverheid, 2014; Onderwijs maak je samen, 2014). Het is belangrijk dat er een goede samenhang is tussen het leerlingvolgsysteem en het schoolrapport en dat dit de visie van de school weerspiegelt. Het is belangrijk dat er goed wordt nagedacht over het doel van rapporteren, de wijze van rapporteren en wat er gerapporteerd moet worden. Een rapportage kan een doel hebben voor het kind, de leerkracht, de ouders, de collega's, de inspectie en andere belanghebbenden. Verder kan er ook op verschillende manieren worden gerapporteerd. Hierbij kunnen verschillende normeringen gebruikt worden, zoals relatieve of absolute normering. Daarnaast kan er gewerkt worden met cijferrapporten, woordrapporten of een rapport in verslagvorm. Bij het opstellen van een rapport is het onder andere belangrijk om ouders bij het proces te betrekken, goed na te denken over de beoordelvingsvorm, het niet te uitgebreid te weergeven en zorgvuldig gekozen woorden te gebruiken (Alkema et al., 2011).

Er zijn naast veel verschillende schoolrapporten ook veel verschillende leerlingvolgsystemen. Om een totaalbeeld van de ontwikkeling van het kind te krijgen moeten er veel verschillende evaluatiemiddelen gebruikt worden. Evaluatiemiddelen kunnen op verschillende momenten ingezet worden. Zo is het mogelijk om te evalueren tijdens het proces of aan het einde van het proces plaatsvinden, het kan gericht zijn op de leerresultaten of op het leerproces en het kan gericht zijn op de groep of op het individuele kind (Alkema et al., 2011). Binnen het ontwikkelingsgericht onderwijs heeft het leerproces meer prioriteit dan de leerresultaten (Evertsen, 2003). Daarbij kan gebruik gemaakt worden van bijvoorbeeld het leerlingvolgsysteem HOREB. Dit sluit goed aan bij de basisontwikkeling van het ontwikkelingsgericht onderwijs (Van Gorcum, 2014). Binnen het ervaringsgericht onderwijs wordt ook eerst gekeken naar het leerproces en daarna pas naar de opbrengsten. De kernbegrippen van EGO zijn welbevinden en betrokkenheid. Binnen EGO kan gebruik worden gemaakt van het kindvolgsysteem Looqin, een procesgericht volgsysteem (Onderwijs Maak Je Samen & CEGO/KU Leuven, 2014). Daarnaast zijn er ook leerlingvolgsystemen, zoals Kleuterplein, die binnen verschillende onderwijsconcepten passen. Dit leerlingvolgsysteem past binnen het ontwikkelingsgericht onderwijs en het ervaringsgericht onderwijs, maar ook binnen het opbrengstgericht onderwijs. Kleuterplein is gericht op het individuele kind en niet op de groep (Linde-Meijerink & Kuipers, 2011).

Er wordt veel vastgelegd over de ontwikkeling van kinderen, maar daarom is het ook van belang te weten hoe de ontwikkeling verloopt. Het ontwikkelingsniveau van een kind is gekoppeld aan vier aspecten, namelijk zijn leeftijd, zijn leefwereld, zijn belevingswereld en zijn fysieke, cognitieve, sociale en morele gesteldheid. Een kind leert met een aanpak die aansluit bij zijn ontwikkelingsniveau (Alkema et al. 2011). Binnen de cognitieve ontwikkeling worden vier stadia onderscheiden, namelijk het sensomotorisch stadium, het preoperationeel stadium, het concreet-operationeel stadium en het formeel-operationeel stadium (Hendriksen, 2011). In de kleuterperiode (valt binnen het preoperationeel stadium) ontwikkelen kinderen het symbolisch denken en zijn ze egocentrisch. Het redeneren komt op gang en kinderen komen tot intuïtief denken. Een kind kan zich in deze periode vaak nog maar op één aspect tegelijkertijd richten. De 'waarom?-periode' breekt tussen het vierde en vijfde levensjaar aan. Kinderen in deze periode zijn ontzettend nieuwsgierig en proberen overal antwoorden op te vinden. Motivatie is daarbij een belangrijk begrip, het wordt gezien als de 'motor' die kinderen inspireert om dingen te willen weten en ontdekken (Feldman, 2009; Herschkowitz & Herschkowitz, 2003).

Hoofdstuk 3 Probleemstelling en onderzoekaankpak

3.1 Onderzoeksdoel

Het doel van het onderzoek is om een ander rapport voor groep 1/2 te ontwikkelen zodat leerlingen, ouders en verzorgers, leerkrachten en andere belanghebbenden een optimaal beeld krijgen van de ontwikkeling en vorderingen van de leerlingen. De doelstelling is als volgt geformuleerd: *Het ontwikkelen van ander rapport voor groep 1/2 zodat leerlingen, ouders en verzorgers, leerkrachten en andere belanghebbenden een optimaal beeld krijgen van de ontwikkeling en vorderingen van de leerlingen.* Het onderzoeksdoel is besproken met de directeur en de leerkrachten van groep 1, 2 en 3.

3.2 Onderzoeksvraag

De onderzoeksvraag is als volgt geformuleerd: *Hoe kan het rapport van groep 1/2 aangepast worden zodat de leerlingen, ouders en verzorgers, leerkrachten en andere belanghebbenden een optimaal beeld krijgen van de ontwikkeling en vorderingen van de leerlingen?*

3.3 Deelvragen

Om antwoord te krijgen op de onderzoeksvraag zijn vanuit de theorie de volgende informatie verkregen:

1. Wat is het doel van een rapport?

Een rapport heeft als doel het overbrengen van informatie. Een rapport kan voor verschillende doeleinden gebruikt worden. Zo zijn er verschillende standpunten van waaruit gerapporteerd kan worden, zoals vanuit het standpunt van de leraar, het standpunt van de kinderen of een pedagogisch standpunt. Rapporten kunnen van betekenis zijn voor het kind, de leerkracht, de ouders, de collega's, de inspectie en andere belanghebbenden (Alkema et al., 2011).

2. Hoe verloopt de ontwikkeling van een schoolkind, met name die van kinderen in de leeftijd van 4 tot 7 jaar?

Het ontwikkelingsniveau van een kind is gerelateerd aan vier aspecten, namelijk zijn leeftijd, zijn leefwereld, zijn belevingswereld en zijn fysieke, cognitieve, sociale en

morele gesteldheid(Alkema et al. 2011). De cognitieve ontwikkeling kan onderverdeeld worden in vier stadia, namelijk: het sensomotorisch stadium (0-2 jaar), het preoperationeel stadium (2-7 jaar), het concreet-operationeel stadium (7-11 jaar) en het formeel-operationeel stadium (11 jaar en ouder). Kinderen in de leeftijd van 4-7 jaar vallen dus binnen het preoperationeel stadium. Binnen dit stadium ontwikkelen kinderen symbolisch kunnen denken, dit bevordert het denkvermogen. Daarnaast zijn kinderen in dit stadium erg nieuwsgierig, ze stellen veel vragen en verwachten door hun intuïtieve denken op veel vragen het antwoord al te weten, zonder dat ze dit kunnen onderbouwen. Deze nieuwsgierigheid draagt bij aan de motivatie van kinderen en motivatie in combinatie met interesse kan zorgen voor behoorlijke concentratie. Kinderen in dit stadium vinden het nog lastig om zich in een ander te verplaatsen en beginnen met het imiteren van anderen. Tenslotte beginnen de kinderen ook taal te verwerven en kunnen ze zich vaak maar op één aspect van een prikkel tegelijk richten.

3. Wat is de relatie tussen het onderwijsaanbod en verslaglegging?

In dit verslag zijn drie verschillende onderwijsconcepten genoemd, namelijk ontwikkelingsgericht onderwijs, ervaringsgericht onderwijs en opbrengstgericht werken. Binnen het ontwikkelingsgericht onderwijs wordt er aangesloten op de manier waarop kinderen leren door betekenisvolle activiteiten aan te bieden. De rapportage gebeurt aan de hand van observaties/registraties en portfolio's. Er wordt uitgegaan van de basisontwikkeling waarbij nieuwsgierigheid emotioneel vrij zijn en in jezelf geloven centraal staan. Er kan een handelingsgericht leerlingvolgsysteem gebruikt worden, bijvoorbeeld HOREB. Dit staat voor **H**andelingsgericht **O**bserveren, **R**egistreren en **E**valueren van **B**asisontwikkeling. Het leerproces is belangrijker dan het leerresultaat. Binnen het ervaringsgericht onderwijs wordt veel waarde gehecht aan het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. De activiteiten zijn gericht op de actuele behoeften en interesses van kinderen. Er wordt gebruik gemaakt van het kindvolgsysteem Looqin. Dit kindvolgsysteem is een procesgericht systeem. Er wordt eerst gekeken naar de kwaliteit van het leerproces en daarna naar de opbrengsten. Tenslotte is er nog het opbrengstgericht werken. Hierbij gaat het over het planmatig en doelgericht werken naar optimale resultaten. Het leerresultaat is hierbij belangrijker dan het leerproces. Kleuterplein is een leerlingvolgsysteem dat bij ontwikkelingsgericht onderwijs, ervaringsgericht onderwijs en het opbrengstgericht werken kan worden gebruikt. Het is een leerlingvolgsysteem waarbij de ontwikkeling en vorderingen worden bijgehouden met behulp van observatie- en registratieformulieren.

Om de onderzoeksvraag in de praktijk te kunnen beantwoorden, worden de volgende vragen gesteld:

4. Hoe zijn de rapporten van andere scholen opgebouwd?

Deze vraag ga ik beantwoorden door rapporten van andere scholen te verzamelen en deze te vergelijken met elkaar en met het huidige rapport.

Dataverwerking: Tabel met de vergelijkingen.

5. Hoe is het rapport van de midden- en bovenbouw opgebouwd?

Deze vraag ga ik beantwoorden door het rapport van de midden- en bovenbouw te vergelijken met het huidige kleuterrapport. Daarnaast ga ik kijken hoe de doorgaande lijn doorgetrokken kan worden van het kleuterrapport naar de rapporten van de midden- en bovenbouw.

Dataverwerking: Verslag.

6. Wat vinden de ouders en leerkrachten belangrijke ontwikkelingsaspecten met betrekking tot het rapporteren bij kleuters?

Deze vraag ga ik beantwoorden door de ouders en leerkrachten een enquête in te laten vullen en door gesprekken met de leerkrachten te hebben.

Meetinstrument: Enquête.

Dataverwerking: Verslag met de resultaten van de enquêtes verwerkt in grafieken.

7. Hoe kan de tevredenheid van ouders en leerkrachten, met betrekking tot het kleuterrapport, worden vergroot?

Deze vraag ga ik beantwoorden door de ouders en leerkrachten een enquête in te laten vullen. De enquête wordt gehouden over het huidige rapport (oud) en over het nieuwe rapport (nieuw).

Meetinstrument: Enquête.

Dataverwerking: Verslag met de resultaten van de enquêtes verwerkt in grafieken.

3.4 Hypothese

Ik verwacht dat het aangepaste rapport van groep 1/2 zorgt voor een beter beeld van de ontwikkelingen en vorderingen van de leerlingen.

Toelichting: Ik verwacht dat de uitkomst van de enquêtes zal zijn dat de ouders en leerkrachten ontevreden zijn over het huidige rapport en dat er met een ander rapport meer duidelijkheid geschept kan worden voor zowel de ouders als voor de leerkrachten. Ik verwacht dat door het rapport overzichtelijker en wat minder

complex te maken en door gemakkelijke begrippen te gebruiken, de tevredenheid bij ouders en leerkrachten toe zal nemen. Ik denk dat de leerkracht van groep 3 veel meer aan een ander rapport zal hebben en dat ze op die manier beter in kan spelen op de behoeften van kinderen.

3.6 Opbrengsten

De opbrengsten voor de praktijk, naar aanleiding van het onderzoek, zijn:

- Een nieuw rapport dat doelmatiger is en duidelijker in beeld brengt hoe de kinderen functioneren.
- Toegenomen tevredenheid van de ouders en van de leerkrachten.
- De leerkracht van groep 3 heeft direct een duidelijker beeld van waar hij/zij extra aandacht aan moet besteden en dit komt ten goede aan de kinderen.
- De kinderen die er nog niet aan toe zijn om door te stromen naar groep 3 worden beter opgemerkt en zodoende kunnen deze kinderen eventueel kleuterverlenging krijgen. Dit is beter voor het welbevinden en de ontwikkeling van het kind.

Daarnaast is het niet alleen voor de leerkrachten van groep 1, 2 en 3 waardevol, maar ook voor de andere leerkrachten en de directie van de school. Door een goed en doelmatig rapport te gebruiken, kunnen problemen eerder gesignaleerd en aangepakt worden. Het beeld over het kind bij ouders is duidelijker en dit is positief voor de betrokkenheid van ouders en het beeld dat ouders van hun kind hebben.

3.7 Betrokkenen

Bij dit onderzoek zijn de volgende personen betrokken:

- directie;
- leerkrachten groep 1, 2 en 3;
- ouders van de kinderen van groep 1/2.

3.8 Onderzoeksgroep

Het onderzoek heeft betrekking op de kleutergroepen. In deze groepen zitten momenteel 34 kinderen. Voor de kleutergroepen staan drie leerkrachten. Het onderzoek is gericht op de onderbouw, omdat er onvrede is over het rapport van de onderbouw. Over het rapport van de midden- en bovenbouw is geen onvrede. Het rapport van de midden- en bovenbouw zal ook gebruikt worden voor dit onderzoek.

3.9 Onderzoeksmethodiek/dataverzameling

Voor het opzetten van dit onderzoek heb ik verschillende stappen genomen.

- *Inlezen over het onderwerp:*

Ik ben begonnen met het inlezen over het onderwerp. Hierbij heb ik gebruik gemaakt van verschillende boeken en artikelen over rapportage, leerlingvolgsystemen en de ontwikkeling van kinderen.

- *Theorie:*

De volgende deelvragen zijn op de theorie gericht:

- Wat is het doel van een rapport?
- Hoe verloopt de ontwikkeling van een schoolkind, met name die van kinderen in de leeftijd van 4 tot 7 jaar?
- Wat is de relatie tussen het onderwijsaanbod en verslaglegging?

- *Praktijk:*

De volgende deelvragen zijn op de praktijk gericht:

- Hoe zijn de rapporten van andere scholen opgebouwd?
- Hoe is het rapport van de midden- en bovenbouw opgebouwd?
- Wat vinden de ouders en leerkrachten belangrijke ontwikkelingsaspecten met betrekking tot het rapporteren bij kleuters?
- Hoe kan de tevredenheid van ouders en leerkrachten, met betrekking tot het kleuterrapport, worden vergroot?

- *Analyse en bevindingen:*

De resultaten ga ik verwerken tot een conclusie en een aanbeveling. Daarbij maak ik een koppeling tussen de theorie en praktijk.

3.10 Ethische kwesties

In dit verslag worden alleen de namen van de leerkrachten gebruikt. Er worden geen namen van ouders, leerkrachten en kinderen gebruikt.

3.11 Tijdpad Onderzoek Jonge Kind

Onderzoeksactiviteit	Wanneer wordt het uitgevoerd?
Het verzamelen van rapporten van andere scholen.	Week 19/20
Het vergelijken van de rapporten van andere scholen.	Week 20
Het rapport van de midden- en bovenbouw verzamelen en bepalen wat van belang is voor het kleuterrapport.	Week 20
Enquête over de tevredenheid ontwerpen voor de ouders van de leerlingen van groep 1/2 + Toelichtende brief.	Week 21
Enquête over de tevredenheid bijstellen, zodat het geschikt is voor de leerkrachten van groep 1, 2 en 3 + Toelichtende brief.	Week 21
Invulformulier ontwerpen met behulp van het theoretisch kader, waarbij de ouders en leerkrachten aan kunnen geven wat of welke onderdelen ze wel/niet belangrijk vinden in het rapport.	Week 21
Gegevens enquêtes verwerken.	Week 22
Gegevens van het invulformulier verwerken.	Week 22
Het theoretisch kader, de gegevens van de rapporten van andere scholen, de rapporten van de midden- en bovenbouw en de gegevens van de enquêtes naast elkaar leggen en de hoofdlijn voor het nieuwe rapport bepalen.	Week 23
Het rapport uitwerken/ontwerpen volgens de bepaalde hoofdlijn en vervolgens de invullingen gaan geven m.b.v. de verzamelde gegevens en informatie.	Week 24
Korte, maar duidelijke handleiding (uitleg) voor het invullen van het rapport formuleren.	Week 24
Voorleggen van het nieuwe rapport aan de directie en de leerkrachten. Overleg vindt plaats en ze kunnen indien mogelijk nog aanpassingen doorgeven. De tevredenheidsenquête wordt opnieuw ingevuld. Gegevens van de enquête verwerken.	Week 24/25
Aanpassingen verwerken.	Week 25
De tevredenheidsenquête opnieuw afnemen bij de ouders van de leerlingen. Gegevens verwerken.	Week 25
Verslaglegging	Week 25/26

Hoofdstuk 4 Resultaten

De resultaten van dit onderzoek worden aan de hand van de deelvragen weergegeven.

Deelvraag 4 Hoe zijn de rapporten van andere scholen opgebouwd?

In de onderstaande tabel zijn vijf rapporten vergeleken met het rapport van Kleuterplein. Het is duidelijk te zien dat het rapport van Kleuterplein uitgebreid is, vooral bij de motorische ontwikkeling is een groot verschil zichtbaar. De motorische ontwikkeling is op de andere vijf rapporten veel beknopter weergegeven. De leerdoelen staan op veel rapporten verschillend geformuleerd, maar er zijn wel veel overeenkomsten qua inhoud. Opmerkelijk is dat rapport 4 geen muziek en werkhouding op het rapport heeft staan. De sociaal-emotionele ontwikkeling is bij rapport 3, rapport 5 en het rapport van Kleuterplein het duidelijkst beschreven. Rapport 1 geeft bijna geen informatie en in rapport 4 worden moeilijke begrippen gebruikt. De ontwikkeling van de werkhouding is bij rapport 2 beknopt en duidelijk weergegeven. De reken- en taalontwikkeling is in de hoofdlijn bij alle rapporten ongeveer gelijk, maar qua hoeveelheid leerdoelen zit er wel verschil in. In rapport 1, 3 en 5 staan in vergelijking tot de andere rapporten weinig leerdoelen voor taal beschreven. Ik heb een aantal leerdoelen onderstreept, omdat ik vind dat ze belangrijk zijn, het duidelijkst zijn verwoord of zo beknopt mogelijk zijn weergegeven.

Rapport 1	Rapport 2	Rapport 3	Rapport 4	Rapport 5	Rapport Kleuterplein
Rekenontwikkeling					
<u>Vormen herkennen en benoemen</u>	<u>Tijd</u>	Telvaardigheid	Telvaardigheid	Tellen tot 20 en terugtellen van 10-0	<u>Opzeggen telrij</u>
Ordenen	Ruimtelijke oriëntatie	Getalbegrip	Hoeveelheden	CITO rekenen	<u>Werken met telbare hoeveelheden</u>
Telactiviteiten tot 6	Vergelijken, sorteren en ordenen	Metten	Ordenen en sorteren	Begrippen-kennis	<u>Erbij en eraf van 1 of 2</u>
Kleurenkennis	Metten en weten	meetkunde	Metten, wegen en inhoud	Cijfer-kennis tot 10	Werken met getal-symbolen
Reken-begrippen	Tellen en getalbegrip		Tijd		Vergelijken en ordenen
Rekenen CITO			<u>Vormen en figuren</u>		Afpassen
			Kleuren		<u>Geld</u>
			Oriënteren		Oriënteren
			Construeren		Construeren
			Vouwreeksen		Opereren met vormen en figuren
			Visuele discriminatie		Chronologie
			Oog-hand-coördinatie		Patronen en cycli

Taalontwikkeling					
Taalgebruik	Taalhandelingen in de groep	Auditieve vaardigheid	<u>Boekoriëntatie</u>	<u>Kind kan naam schrijven</u>	<u>Informatie overdragen en begrijpen</u>
Geheugen	Interactie in de kleine groep	Woordenschat	<u>Verhaalbegrip</u>	Spreekt verstaanbaar	Gespreksvaardigheden
Zelf vertellen	Begrijpend luisteren	Spreekvaardigheid	Begrijpend luisteren	Heeft belangstelling voor letters	<u>Verhalen vertellen</u>
<u>Taal CITO</u>	<u>Verhalen vertellen</u>	Luisteren	Functies van geschreven taal	<u>CITO taal</u>	<u>Mening geven / reageren</u>
Kritisch luisteren	Verslag doen		<u>Relatie tussen gesproken en geschreven taal</u>	Kan auditieve oefeningen goed doen	Reflectie
	<u>Beheersen van een basiswoordenschat</u>		Taalbewustzijn (fonologisch bewustzijn)		<u>Boekoriëntatie</u>
	<u>Uitbreiding van de woordenschat</u>		Eindrijm		<u>Verhaalbegrip</u>
	Opbouw van een rekenwoordenschat		Fonemisch bewustzijn		Functioneel lezen
	<u>Boekoriëntatie</u>		Alfabetisch principe		Leesplezier
	<u>Verhaalbegrip</u>		Functioneel lezen en schrijven		Fonologisch bewustzijn
	Functies van geschreven taal		Schrijf-ontwikkeling		Fonemisch bewustzijn
	<u>Relatie tussen geschreven en gesproken taal</u>		Mondelinge taal		<u>letterkennis</u>
	Taalbewustzijn		Woordenschat		Relatie tussen gesproken en geschreven taal
	Alfabetisch principe				Functies van geschreven taal
	Functioneel lezen en schrijven				Functioneel schrijven
					Informatie ordenen
					schrijfplezier
					Basiswoorden woordenschat
					Uitbreidingswoorden woordenschat

Motorische ontwikkeling					
Fijne motoriek	Fijne motoriek	<u>Fijne motoriek</u>	Kleine motoriek	Kind is zeker in bewegingen	Sterken worden: sjouwen
Grote motoriek	Grove motoriek	<u>Grove motoriek</u>	Springen	<u>Goede pengreep</u>	Sterker worden: tillen
Expressieve ontwikkeling	<u>Linkshandig</u>		Jongleren / mikken	Fijne motoriek is goed	Sterker worden: trekken en duwen
Bewegingsontwikkeling	<u>Rechtshandig</u>		Balanceren		Balans: klimmen

			Zwaaien / over de kop gaan		Balans: rollen en duikelen
			Klimmen		Balans: springen
			Tikspel		Balans: balanceren
					Balans: huppelen en hinkelen
					Met de bal: gooien en vangen
					Met de bal: schoppen
					Hardlopen: rennen
					Hardlopen: remmen en zwenken
					Groepsspelen: tikken
					Groepsspelen: dans
					Werken met papier: prikken
					Werken met papier: vouwen
					Werken met papier: construeren
					Werken met papier: scheuren
					Werken met papier: knippen
					Werken met klei
					Werken met stof
					Tekenen
					Potlood en <u>kwast</u> hanteren
					Verven
					Mengen

Sociaal-emotionele ontwikkeling					
Gedrag t.o.v. de leerkracht	Eigen gevoelens herkennen, benoemen en uiten	<u>Kan samenspelen met medeln.</u>	Teken-ontwikkeling	Kind zoekt contact met anderen	Zelfkennis
	Gevoelens van anderen herkennen en benoemen	<u>Kan samenwerken met medeln.</u>	Autonomie	Kind zoekt contact met de leerkracht	<u>Zelfvertrouwen</u>
	Omgaan met eigen gevoelens en ervaringen	<u>Is weerbaar</u>	Competentie	Heeft geen last van faalangst	Zelfbeheersing
	Relaties aangaan, omgaan en samenwerken met anderen	Is behulpzaam	Relaties	Kind voelt zich goed op zijn gemak	Rekening houden met anderen
	Sociale redzaamheid	Heeft positief contact met de leerkracht	Rollenspel	Kind durft van zich af te bijten	<u>Samen spelen en werken</u>
	Onderzoeken en initiatief nemen	Accepteert aanwijzingen van de leerkracht		Kind speelt goed rollenspel en heeft daarin ook behoefte	

				aan uitdaging	
		Durft zich te uiten			
		Durft hulp te vragen			
		Neemt initiatieven			

Werkhouding					
Verantwoordelijkheid	<u>Concentratie</u>	Toont inzet / is gemotiveerd		Speelduur is voldoende	Werkmotivatie
Zelfvertrouwen	Zelfredzaamheid / <u>zelfstandigheid</u>	Toont zelfstandigheid		Kind speelt ook met anderen	Concentratie
Samenwerken	<u>Werktempo</u>	Heeft een tempo, passend bij de taak		Kind doet verschillende activiteiten	Overzicht
Concentratie	<u>Werkverzorging</u>	Verzorgt het werk goed		Opdrachten zien er goed uit	Structuur
Zelfstandigheid	<u>Motivatie</u>	Kan zich concentreren		Kind kies voor ontwikkelingsmateriaal	Zelfredzaamheid
Tempo	Samenwerking	Toont zich betrokken bij instructie		Concentratie is goed	
Verzorging werk en materialen	<u>Gedrag t.a.v. regels</u>	Is kritisch t.a.v. eigen werk		Neemt zelf initiatief	
	<u>Relatie t.a.v. leerlingen</u>			Betrokken bij gesprek	
	<u>Relatie t.a.v. leerkracht</u>			Neemt goed deel aan gesprek en heeft een goede luisterhouding	
				Kind is betrokken bij kring-gesprekken	

Muziek					
Muzikale vorming	Het kind heeft belangstelling voor muziek	Muzikaliteit	<u>Zingen</u> / muziek luisteren		Muziek beleven
		Enthousiasme	Muziek maken		<u>Ritme</u>
			Dans en beweging		<u>Melodie</u>
			Muziekbeleving		

Deelvraag 5 Hoe is het rapport van de midden- en bovenbouw opgebouwd?

In bijlage 1 is het rapport van Kleuterplein te vinden en in bijlage 2 is het rapport van de midden- en bovenbouw weergegeven. Het rapport van de midden- en bovenbouw is opgedeeld in kolommen, meestal per vakgebied. Er is plaats voor opmerkingen van de leerkracht; dit is op het kleuterrapport niet het geval. Verder wordt er gewerkt met verschillende manieren om te beoordelen. In het kleuterrapport wordt beoordeeld met de volgende tekens: +, 0 en - (+ wordt gebruikt als het doel is behaald, 0 als het twijfelachtig is of het doel is behaald en bij - is het doel (nog) niet behaald). In het rapport van de midden-en bovenbouw wordt gebruik gemaakt van cijfers en van de letters o (onvoldoende), m (matig), v (voldoend), rv (ruim voldoende) en g (goed).

In het kleuterrapport staan de ontwikkelingsgebieden taal, rekenen, lichamelijke ontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling beschreven. De ontwikkeling van de werkhouding wordt onder de sociaal-emotionele ontwikkeling gerekend. Het rapport van de midden- en bovenbouw bestaat uit de vakgebieden lezen, taal, rekenen, wereldoriëntatie, schrijven, expressie, bewegingsonderwijs, verkeer en algemeen. Onder algemeen zijn de sociaal-emotionele ontwikkeling en de werkhouding weergegeven. De ontwikkelingsgebieden die in het kleuterrapport worden gebruikt komen ook voor in het rapport van de midden- en bovenbouw. In het rapport van Kleuterplein worden geen Cito-toetsen genoemd en in het rapport van de midden- en bovenbouw wel.

Deelvraag 6 Wat vinden de ouders en leerkrachten belangrijke ontwikkelingsaspecten met betrekking tot het rapporteren bij kleuters?

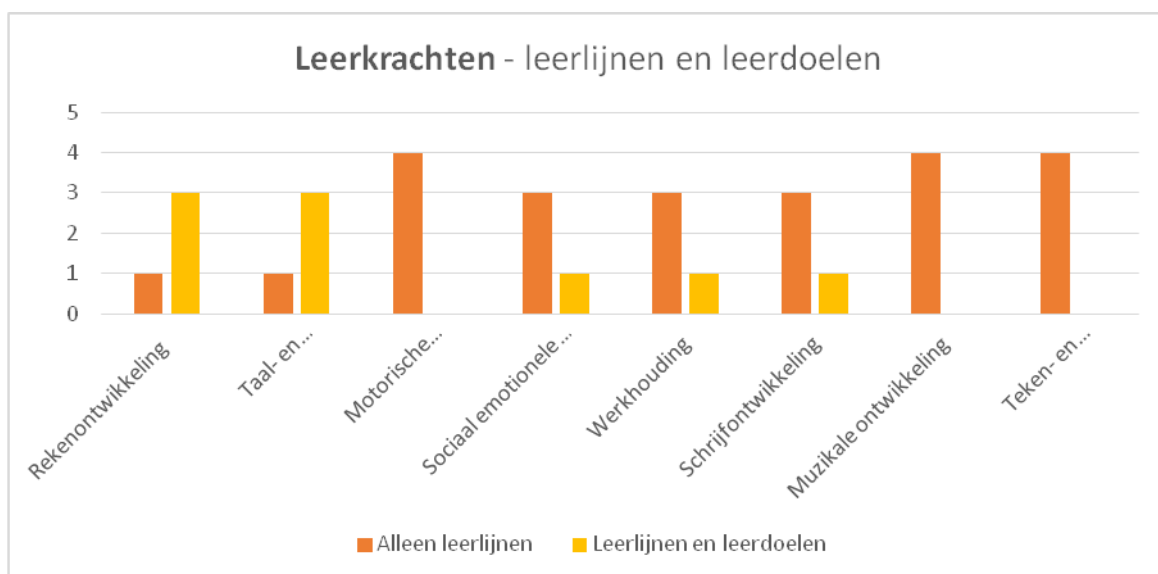
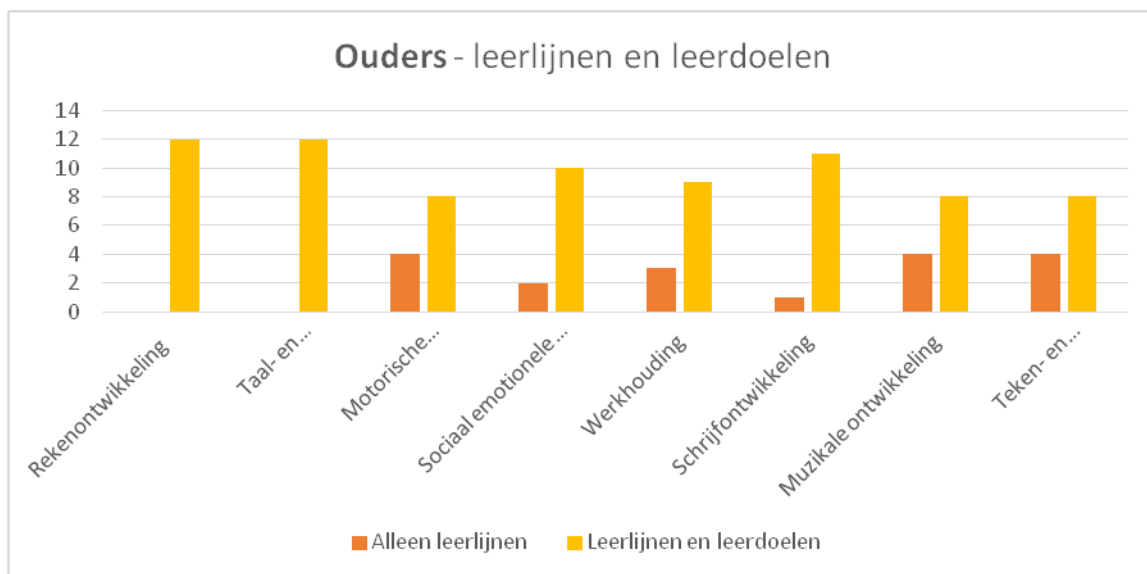
Om deze deelvraag te kunnen beantwoorden heb ik enquêtes gehouden onder de leerkrachten van groep 1,2 en 3 en ouders van de kinderen uit groep 1/2. De enquête is te vinden in bijlage 3. In de onderstaande tabellen is weergegeven welke aspecten ouders en leerkrachten belangrijk vinden in een rapport. De cijfers die in de kolommen staan geven weer hoeveel ouders en leerkrachten een bepaalde keuze hebben gemaakt. Zo beoordelen bijvoorbeeld 9 ouders de rekenontwikkeling als belangrijk.

Ouders		<i>Onbelangrijk</i>	<i>Enigszins onbelangrijk</i>	<i>Belangrijk</i>	<i>Zeer belangrijk</i>
De rekenontwikkeling			1	9	2
	Cito-toets rekenen		3	8	1
De taal- en leesontwikkeling			1	8	3
	Cito-toets taal		3	8	1
	-beginnende geletterdheid-		2	9	1
De motorische ontwikkeling			1	9	2
De sociaal emotionele ontwikkeling			1	8	3
De werkhouding				8	4
De schrijfontwikkeling		1	1	6	4
De muzikale ontwikkeling			3	9	
De teken- en knutselvaardigheden			2	9	1
Aansluiting midden- en bovenbouw			2	8	2

Leerkrachten		<i>Onbelangrijk</i>	<i>Enigszins onbelangrijk</i>	<i>Belangrijk</i>	<i>Zeer belangrijk</i>
De rekenontwikkeling					4
	Cito-toets rekenen				4
De taal- en leesontwikkeling					4
	Cito-toets taal				4
	-beginnende geletterdheid-			2	2
De motorische ontwikkeling				2	2
De sociaal emotionele ontwikkeling				2	2
De werkhouding				2	2
De schrijfontwikkeling			1	2	1
De muzikale ontwikkeling			2	2	
De teken- en knutselvaardigheden			2	2	
Aansluiting midden- en bovenbouw		1		1	2

In de tweede tabel is te zien dat de leerkrachten het zeer belangrijk vinden dat de rekenontwikkeling en de taalontwikkeling op het rapport komen te staan en daarbij ook de Cito-toetsen. De meeste ouders vinden de reken- en taalontwikkeling belangrijk of zelfs zeer belangrijk. Er zijn drie ouders die de Cito-toetsen taal en rekenen enigszins onbelangrijk vinden. Daarnaast is uit de tabellen af te leiden dat de meeste ouders en alle leerkrachten het belangrijk vinden dat de motorische ontwikkeling, de sociaal emotionele ontwikkeling en de ontwikkeling van de werkhouding op het rapport staan. De meningen over de schrijfontwikkeling, de muzikale ontwikkeling, de teken- en knutselontwikkeling en het aansluiten op het rapport van de midden- en bovenbouw lopen nogal uiteen. Gemiddeld gezien worden deze aspecten als belangrijk gezien.

Daarnaast moesten de ouders en leerkrachten in de enquête aangeven of ze de vakgebieden het liefst opgedeeld in leerlijnen hadden of opgedeeld in leerlijnen en leerdoelen. De resultaten zijn weergegeven in onderstaande grafieken.

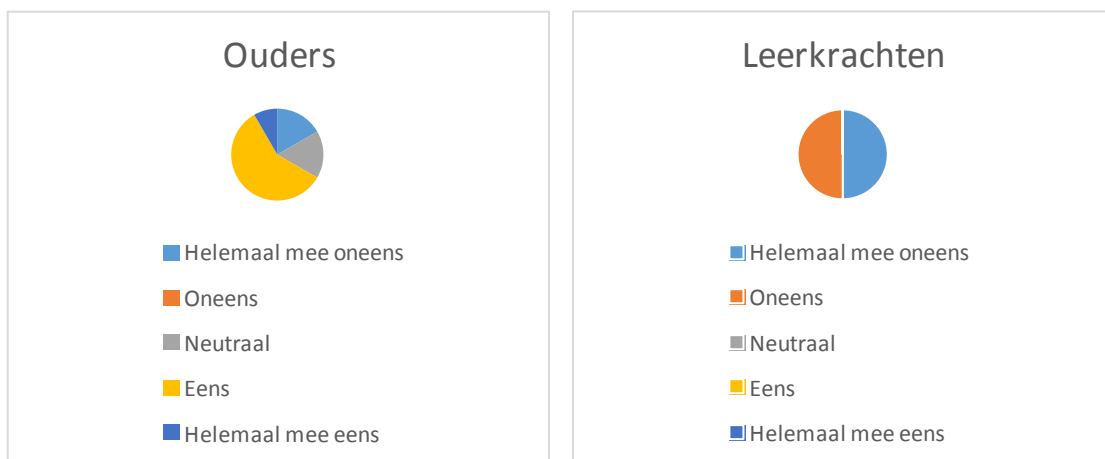

Uit de eerste grafiek valt af te leiden dat de ouders het belangrijk vinden dat bij alle ontwikkelingsgebieden zowel de leerlijnen als de leerdoelen worden weergegeven. Een ander beeld is te zien bij de grafiek van de leerkrachten. De leerkrachten vinden het bij de rekenontwikkeling en taal- en leesontwikkeling belangrijk dat zowel de leerlijnen als leerdoelen worden weergegeven. Bij de andere ontwikkelingsgebieden vindt de meerderheid van de leerkrachten dat de leerlijnen voldoende zijn.

Deelvraag 7 Hoe kan de tevredenheid van ouders en leerkrachten, met betrekking tot het kleuterrapport, worden vergroot?

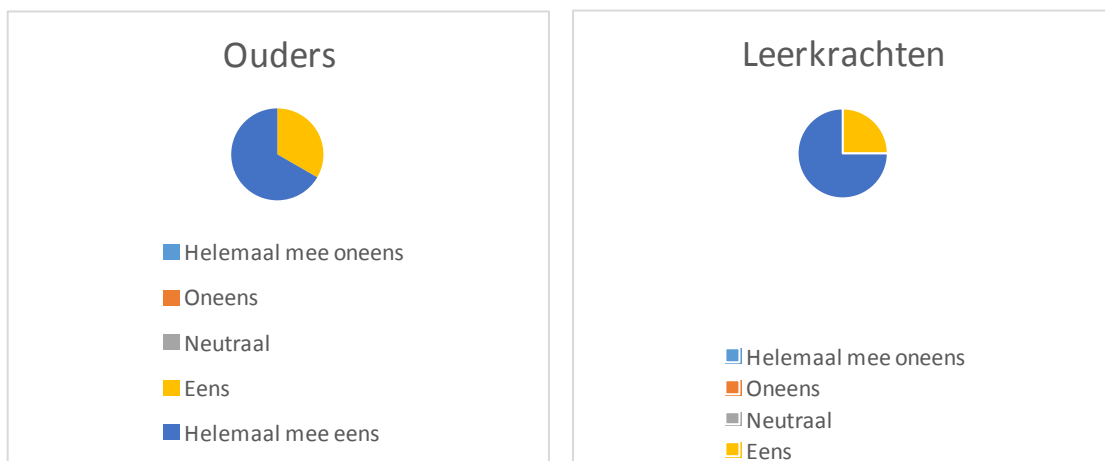
Om deze deelvraag te kunnen beantwoorden heb ik enquêtes gehouden onder de leerkrachten van groep 1,2 en 3 en ouders van de kinderen uit groep 1/2. De leerkrachten hebben een enquête meegekregen die ze moesten invullen aan de hand van het huidige rapport (hr) en een enquête die ze moesten invullen aan de hand van een nieuw rapport (nr). De enquêtes zijn te vinden in bijlage 3 en 4.

Stelling 1. Het rapport is overzichtelijk. (hr)

Uit de bovenstaande cirkeldiagrammen blijkt dat de leerkrachten het huidige rapport onoverzichtelijk vinden, terwijl de ouders het rapport vrij overzichtelijk vinden.

Stelling 1. Het rapport is overzichtelijk. (nr)

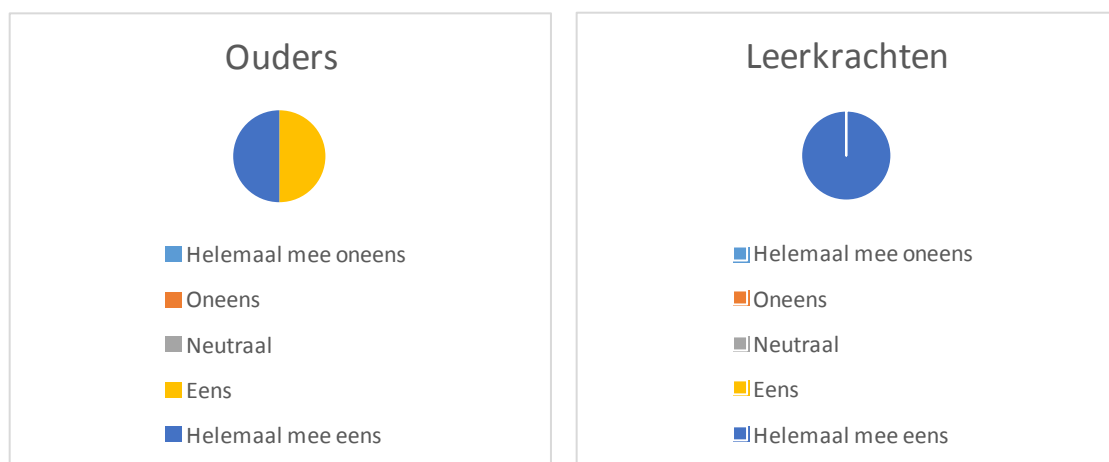
Uit de cirkeldiagrammen met betrekking tot het nieuwe rapport blijkt dat de ouders en leerkrachten het nieuwe rapport veel overzichtelijker vinden. Overzichtelijker dan het huidige rapport.

Stelling 2. Het rapport is duidelijk. (hr)

Uit de bovenstaande cirkeldiagrammen blijkt dat de leerkrachten het huidige rapport onduidelijke vinden, terwijl de ouders het rapport vrij duidelijk vinden.

Stelling 2. Het rapport is duidelijk. (nr)

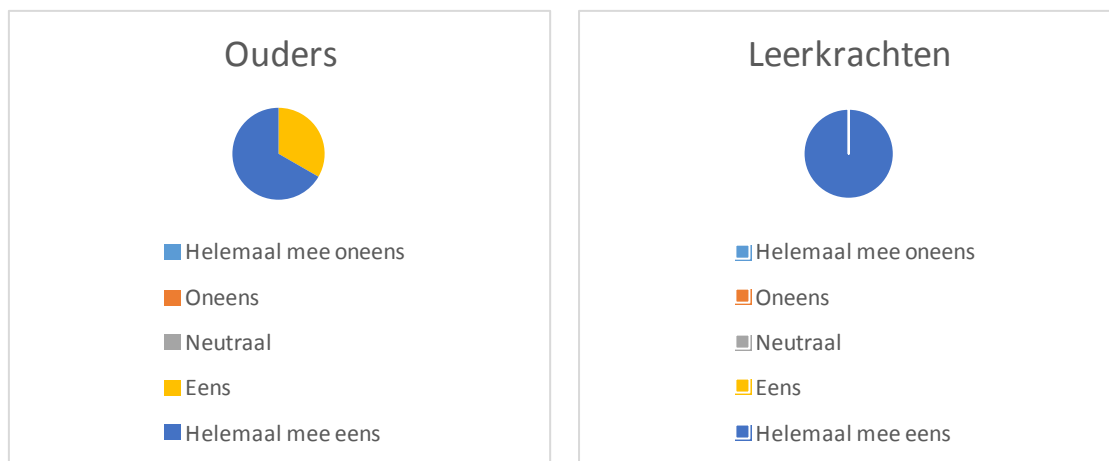
Uit de cirkeldiagrammen met betrekking tot het nieuwe rapport blijkt dat de ouders en leerkrachten het nieuwe rapport veel duidelijker vinden. Duidelijker dan het huidige rapport.

Vraag 3. Ik ben tevreden met dit rapport. (hr)

Uit de bovenstaande cirkeldiagrammen blijkt dat de leerkrachten niet tevreden zijn met het huidige rapport, terwijl de ouders over het algemeen redelijk tevreden zijn over het rapport.

Vraag 3. Ik ben tevreden met dit rapport. (nr)

Uit de cirkeldiagrammen met betrekking tot het nieuwe rapport blijkt dat de ouders en leerkrachten tevreden zijn over het nieuwe rapport. De ouders en leerkrachten zijn meer tevreden over het nieuwe rapport dan over het huidige rapport.

Vraag 4: Wat vindt u goed aan het rapport? (hr)	
Ouders	Leerkrachten
Kleurgebruik geeft goed overzicht, je hebt direct een duidelijk beeld van de vooruitgang van je kind.	Lijn → leerlijn
Dat het uitgebreid is.	

Vraag 4: Wat vindt u goed aan het rapport? (nr)	
Ouders	Leerkrachten
Het is heel overzichtelijk en duidelijk.	Cito-scores aanwezig.
Dat de “moeilijke” woorden zijn aangepast of zijn verdwenen.	Sluit mooi aan bij het rapport van groep 3 t/m 8.
Dat alle onderdelen en factoren die van belang zijn in groep 1 en 2 goed omschreven staan.	Onderdelen van werkhouding.
Goede ruimte voor eventuele opmerkingen	Overzichtelijker.

Hierboven zijn de antwoorden op vraag 4 in een tabel weergegeven. De ouders en leerkrachten. De opmerkingen bij de tweede tabel wijzen erop dat de ouders en leerkrachten meer positieve punten hebben over het nieuwe rapport dan over het huidige rapport.

Vraag 5: Wat vindt u minder goed aan het rapport? (hr)	
Ouders	Leerkrachten
Kleine letters waardoor het moeilijk te lezen is. Daarnaast staan er veel woorden die niet begrepen worden.	Er staat veel te veel informatie in waardoor het onoverzichtelijk wordt. Daarnaast staan er veel begrippen in die ouders niet begrijpen.
Veel informatie.	Te kleine letters.
Onduidelijk met +, o en -.	

Vraag 5: Wat vindt u minder goed aan het rapport? (nr)	
Ouders	Leerkrachten
-	-

In de bovenste tabel is te zien dat er over het huidige rapport een aantal opmerkingen zijn wat betreft minder goede punten van het rapport. Over het nieuwe rapport zijn geen opmerkingen. Dit houdt in dat de ouders en leerkrachten positiever tegenover het nieuwe rapport staan dan tegenover het huidige rapport.

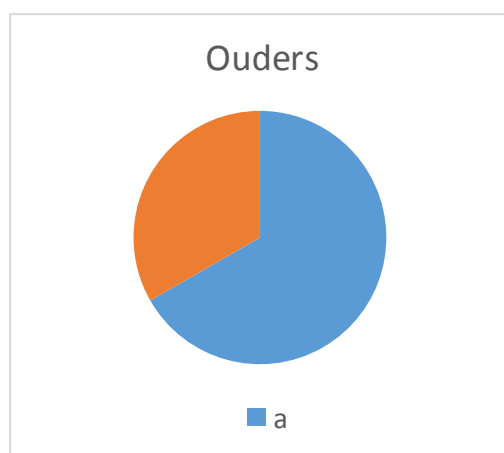
Vraag 6: Zijn er dingen die u mist in het rapport? (hr)	
Ouders	Leerkrachten
Opmerkingen van de juf, persoonlijke boodschap.	Overzichtelijkheid.
Misschien nog een kleine handleiding waarin uitgelegd wordt wat er bedoeld wordt met bepaalde begrippen.	Werkhouding / taakgerichtheid.
	Duidelijke formulering.

Vraag 6: Zijn er dingen die u mist in het rapport? (nr)	
Ouders	Leerkrachten
Kleur, dan is het voor de kinderen wat beter te begrijpen.	-
Extra uitleg op een begrippenlijst.	

De bovenstaande tabellen zijn gericht op de vraag of er dingen zijn die de ouders en leerkrachten missen in het huidige en nieuwe rapport. Bij beide rapporten zijn er nog een aantal punten. Met de punten over het huidige rapport heb ik wat gedaan in het nieuwe rapport. In het nieuwe rapport missen ouders de kleur en nog wat extra uitleg. De kleur was helaas niet mogelijk bij dit rapport.

Vraag 7. Kruis aan welke beoordeling u het prettigst vindt:

- a** o = onvoldoende of **b** + = het doel is behaald
m = matig O = twijfelachtig of het doel is behaald
v = voldoende - = het doel ik (nog) niet behaald
rv = ruim voldoende
g = goed

De ouders en leerkrachten hebben hun voorkeur gegeven aan beoordeling a.

Extra opmerkingen van ouders (hr):

Het huidige rapport is duidelijk. Helaas geen voorbeeld met een eventueel andere opzet. Daardoor moeilijk te beoordelen of een ander rapport of gewijzigd rapport beter dan wel duidelijker is.

Ik vind dat de overgang van de peuterspeelzaal naar groep 1 groot is en dat er van de kleuters enorm veel verwacht wordt! Het rapport wordt getoetst n.a.v. momentopnames (zoals ik heb begrepen); dit vind ik een erg slechte methode (kind kan die dag niet fit zijn of iets dergelijks). Er moet gekeken worden naar het hele tijdvak.

Ik vind het erg leuk om te zien dat er gebruik wordt gemaakt van "leerlijnen". En ik vraag me af of dit gedurende de heel schoolcarrière gebruikt blijft worden. Ik vraag me wel af of alle ouders hier positief tegenover staan en het nut hiervan begrijpen. Ik hoor vaak: moet mijn kind hier ook op beoordeeld worden. Meer informatie over wat het systeem is en betekent zou wenselijk kunnen zijn.

Als je het rapport opdeelt in leerlijnen en leerdoelen dan moet je als leerkracht wel heel veel dingen beoordelen/scoren. Maar de leerdoelen zorgen er wel voor dat het rapport beter te begrijpen is.
--

Zoals gezegd vind ik het rapport te veel info bevatten wat nietszeggend is.

Extra opmerkingen van leerkrachten (hr):

Vooraf niet te uitgebreid en niet zoveel moeilijke woorden gebruiken.

Rekenontwikkeling: leerlijn en daarnaast max. 3/4 leerdoelen, dit geldt ook voor de taalontwikkeling.

Motorische ontwikkeling: alleen opdelen in fijne en grove motoriek, opvallende uitval bv. bij opmerkingen noteren.
--

Sociaal emotionele ontwikkeling: zie bijgaande lijst/rapport.

Schrijfontwikkeling: max. 3/4 leerdoelen bijv. schrijven van letters, cijfers, naam en pengreep.
--

Taal en rekenen: leerlijn en slechts enkele leerdoelen.

Hoofdstuk 5 Conclusie

De onderzoeksvraag luidt als volgt: *‘Hoe kan het rapport van groep 1/2 aangepast worden zodat de leerlingen, ouders en verzorgers, leerkrachten en andere belanghebbenden een optimaal beeld krijgen van de ontwikkeling en vorderingen van de leerlingen?’*. Om deze vraag te beantwoorden heb ik een theoretische verdieping uitgevoerd over rapportage, leerlingvolgsystemen en de ontwikkeling van kinderen. Voor het praktische onderzoek zijn rapporten met elkaar vergeleken en zijn er enquêtes gehouden onder ouders en leerkrachten. Het rapport van groep 1/2 kan aangepast worden zodat de leerlingen, ouders en verzorgers, leerkrachten en andere belanghebbenden een optimaal beeld krijgen van de ontwikkeling en vorderingen van de leerlingen. Dit kan bereikt worden door:

- In het nieuwe rapport rekening te houden met het doel van het rapport, de manier van rapporteren en de manier van het volgen van ontwikkeling van kinderen. Daarbij is het belangrijk om ouders bij het proces te betrekken, goed na te denken over de beoordelingsvorm, niet teveel informatie te geven en zorgvuldig gekozen woorden te gebruiken.
- Te zorgen voor een rapport waarin de visie van de school naar voren komt en waarbij aangesloten wordt op het leerlingvolgsysteem dat in de school wordt gebruikt.
- Het rapport wat minder uitgebreid te maken. Op de meeste rapporten worden de taalontwikkeling, rekenontwikkeling, motorische ontwikkeling, sociaal emotionele ontwikkeling, ontwikkeling van de werkhouding en muzikale ontwikkeling vermeld. Daarbij verschilt het aantal leerdoelen per vakgebied per rapport. In de vergelijkingstabel van de verschillende rapporten zijn een aantal woorden onderstreept die voor een nieuw rapport gebruikt zouden kunnen worden.
- Het rapport zo aan te passen dat het beter in de doorgaande lijn van de school past. Het zou goed zijn om de opmaak van de rapporten op elkaar af te stemmen en net als in het rapport van de midden- en bovenbouw gebruik te maken van een beoordeling met behulp van de volgende letters: o (onvoldoende), m (matig), v (voldoend), rv (ruim voldoende) en g (goed). Daarnaast worden de resultaten van de Cito-toetsen vermeld. Dit zou bij het rapport van de kleutergroep ook kunnen.

Uit de resultaten van de enquête met betrekking tot de inhoud van een nieuw rapport is gebleken dat de meeste ouders het belangrijk of zelfs zeer belangrijk vinden dat de reken- en taalontwikkeling op het rapport staan. De Cito-scores worden enigszins onbelangrijk gevonden door een kwart van de ouders.

Leerkrachten vinden het zeer belangrijk dat de reken- en taalontwikkeling op het rapport staan en dat ook de resultaten van de Cito-toetsen vermeld worden.

Daarnaast vinden de meeste ouders en leerkrachten het belangrijk dat de motorische ontwikkeling, de sociaal emotionele ontwikkeling en de ontwikkeling van de werkhouding op het rapport staan. De meningen over de schrijfontwikkeling, de muzikale ontwikkeling, de teken- en knutselontwikkeling en het aansluiten op het rapport van de midden- en bovenbouw zijn verdeeld, maar gemiddeld gezien worden deze aspecten als belangrijk gezien.

Met betrekking tot de leerlijnen en leerdoelen is een verschil zichtbaar in het resultaat van de ouders en leerkrachten. Zo vinden ouders het belangrijk dat bij alle ontwikkelingsgebieden zowel de leerlijnen als de leerdoelen worden weergegeven. Leerkrachten vinden dat alleen bij de reken- en taalontwikkeling zowel de leerlijnen als de leerdoelen moeten worden vermeld en bij de andere ontwikkelingsgebieden alleen leerlijnen. Verder hebben de ouders en leerkrachten gekozen voor de beoordeling met behulp van letters (o, m, v, rv en g). Tenslotte hadden ouders en leerkrachten ook nog de mogelijkheid om extra opmerkingen te plaatsen. Hierin kwam vooral naar voren dat er onduidelijkheid is over de manier waarop een rapport wordt samengesteld, dat een rapport met behulp van leerlijnen en leerdoelen begrijpelijker is, dat het huidige rapport teveel nietszeggende informatie bevat, dat het te uitgebreid is en dat er veel moeilijke woorden worden gebruikt.

Met deze informatie ben ik aan de slag gegaan en dit heb ik gekoppeld in een nieuw rapport. Het nieuwe rapport is hieronder weergegeven en ook te vinden in bijlage 5.

Groep

2

Schooljaar: _____

Naam: _____

Taal en lezen	1	2	3	Opmerkingen
Cito Taal				
Toets beginnende geletterdheid				
Praten en luisteren				
Informatie overdragen en begrijpen				
Spreekvaardigheid				
Verhaal vertellen				
Mening geven / reageren				
Verhalen				
Boekoriëntatie				
Verhaalbegrip				
Klanken en letters				
Letterkennis				
Lettergrepen onderscheiden en rijmen				
Klanken samenvoegen tot een woord				
Woordenschat				
Woordenschat				

Rekenen	1	2	3	Opmerkingen
Cito Rekenen				
Tellen en rekenen				
Opzeggen telrij				
Werken met telbare hoeveelheden				
Erbij en eraf van 1 of 2				
Getalsymbolen herkennen				
Meten				
Vormen herkennen				
Objecten vergelijken				
Geld				
Tijd				
Meetkunde				
Begrippenkennis				
Construeren / bouwen				
Maakt patronen na en kan spiegelen				

Motoriek	1	2	3	Opmerkingen
Grove motoriek				
Fijne motoriek				
Pengreep				

Sociaal emotionele ontwikkeling	1	2	3	Opmerkingen
Zelfvertrouwen				
Weerbaarheid				
Rekening houden met anderen				
Samenspelen met medeleerlingen				
Samenwerken met medeleerlingen				

Werkhouding	1	2	3	Opmerkingen
Concentratie				
Zelfstandigheid				
Werktempo				
Werkverzorging				
Motivatie				
Gedrag t.a.v. regels				
Gedrag t.o.v. leerlingen				
Gedrag t.o.v. leerkracht				

Muziek	1	2	3	Opmerkingen
Muziek				

Tekenen en knutselen	1	2	3	Opmerkingen
Tekenen en knutselen				

Algemene opmerkingen

1.
2.
3.

Naam leerkracht

1.	2.	3.
----	----	----

Handtekening ouders

1.	2.	3.
----	----	----

Gaat na de zomervakantie naar groep _____

Tijdens de eerste enquête heb ik de tevredenheid van de ouders vastgesteld met betrekking tot het rapport van Kleuterplein (bijlage 3). Tijdens de tweede enquête heb ik de tevredenheid opnieuw vastgesteld, maar nu met betrekking tot het nieuwe rapport (bijlage 4). Uit de resultaten van de enquêtes is gebleken dat de ouders het nieuwe rapport overzichtelijker en duidelijker vinden dan het rapport van Kleuterplein. Daarnaast geven ze aan meer tevreden te zijn over het nieuwe rapport. Ouders en leerkrachten kunnen meer goede punten over het nieuwe rapport dan over het huidige rapport benoemen.

Aanbevelingen

- Het gebruik van het nieuwe rapport wordt aanbevolen, omdat de tevredenheid over dat rapport groter is dan over het rapport van Kleuterplein.
- Het kleurgebruik blijven toepassen op het nieuwe kleuterrapport. Dat maakt het voor de kinderen duidelijker.
- In het begin van groep 3 meer aandacht schenken aan activiteiten die voor de kinderen van betekenis zijn, zodat de overgang van groep 2 naar groep 3 minder groot is.

Discussie

De resultaten en de conclusie van het onderzoek zijn niet helemaal zoals ik had verwacht. Ik had wel verwacht dat de tevredenheid over het nieuwere rapport hoger zou zijn, maar ik had ook verwacht dat de tevredenheid over het huidige rapport lager zou zijn. De ouders waren meer tevreden over het huidige rapport dan dat ik had verwacht.

Het rapport sluit goed aan bij de visie van de school en het gebruik van de methode Kleuterplein. Het sluit echter minder aan bij mijn visie op kleuteronderwijs. Ik vind het prettiger om te werken vanuit de interesses en nieuwsgierigheid van kleuters.

Door gebruik te maken van enquêtes heb ik een beeld gekregen van de wensen voor een nieuw rapport en de tevredenheid over het huidige en nieuwe rapport. Achteraf betwijfel ik of ik hier een goed beeld van heb gekregen. Het nadeel bij het gebruik van enquêtes is dat je afhankelijk bent van anderen. Het was aan de ouders en leerkrachten om de enquête weer in te leveren. Helaas heb ik niet van alle ouders de enquêtes teruggekregen.

Daarnaast heb ik tijdens de literatuurstudie en in de praktijk gemerkt dat het niet alleen de manier van rapporteren is, maar ook de manier van observeren en registreren. Voor een volgend onderzoek zou het koppelen van een rapport aan een juiste manier van observeren en registreren een optie zijn. Tenslotte is er niet echt onderzoek gedaan naar het gebruik van het nieuwe rapport op de leerresultaten en het welbevinden van de kinderen. Dit zou een mogelijkheid zijn voor een vervolgonderzoek.

Evaluatie

Procesverslag

In maart ben ik tijdens de colleges van de minor 'Jonge kind' begonnen met het brainstormen over een onderwerp van mijn onderzoek. Nadat ik op mijn stageschool bekend had gemaakt dat ik een onderzoeksonderwerp moest hebben, kwamen we samen op het kleuterrapport. Het schrijven van het onderzoeksplan, met daarin het theoretisch kader, heeft veel tijd gekost. Daarbij heb ik het onderzoeksplan een aantal keren aan moeten passen. Tijdens het onderzoeksproces zijn er dingen aan de orde gekomen waar ik tevreden over ben en dingen waar ik minder tevreden over ben. Daarnaast zijn er ook dingen die anders zijn gelopen dan dat ik had verwacht.

Ik ben tevreden over het nieuwe rapport dat ik heb samengesteld. Dit komt vooral door de positieve reacties van de ouders, de leerkrachten en de directie. Minder tevreden ben ik over de manier waarop het sommige resultaten zijn verzameld. Het gebruik van enquêtes vond ik wat tegenvallen. Voornamelijk omdat je zo afhankelijk bent van de ouders en leerkrachten. Ik heb niet van alle ouders de enquête terug gekregen en dat liep dus anders dan dat ik had verwacht. Daarnaast wilde ik graag wat leren over rapporteren, het doel van rapportage en het ontwerpen van een rapport dat aansluit bij de visie en werkwijze van de school. Dit is gelukt. Ik ben tevreden over het rapport dat ik heb ontworpen voor de basisschool en ik heb vernomen dat de leerkrachten en de directie van de basisschool er ook tevreden over zijn.

Onderzoeksproces

Datum	Tijd	Activiteit
Week 13	3	Gesprekken met leerkrachten over het probleem.
Week 15-18	20	Probleemanalyse, probleemstelling en theoretische verkenning.
Week 18	20	Theoretisch kader en onderzoeksplan verder uitwerken
Week 19	5	Onderzoeksplan afmaken en onderzoeksplan inleveren
Week 20	15	Onderzoeksplan verbeteren
Week 21	4	Verzamelen van de rapporten van andere scholen.
Week 21	5	Vergelijken van de rapporten van andere scholen.
Week 21	2	Het rapport vergelijken met het rapport van de midden- en bovenbouw.
Week 22	8	Enquête ontwerpen en een brief daarbij schrijven.
Week 22	8	Invulformulier ontwerpen voor wensen ouders en leerkrachten
Week 23	8	Gegevens enquêtes verwerken.
Week 23	10	Gegevens van het invulformulier verwerken.
Week 23	4	Alle gegevens naast elkaar leggen en daaruit een rapport ontwerpen.
Week 24	15	Alle gegevens naast elkaar leggen en daaruit een rapport ontwerpen.
Week 24	8	Handleiding voor bij het rapport (begeleidende brief)
Week 24/25	12	Rapport voorleggen aan de directie, aanpassingen doen, nieuwe brief enquête maken en enquête aanpassen.
Week 26	10	Resultaten enquête en andere opmerkingen verwerken en het uiteindelijke rapport vastleggen.
Week 27	30	Verslaglegging.
Week 28	10	Verslaglegging / Aanpassingen doen.
Week 37	10	Verslaglegging / Aanpassingen doen.
Week 39	10	Verslaglegging / Aanpassingen doen.
Week 44	10	Verslaglegging / Aanpassingen doen.
Week 49	10	Verslaglegging / Aanpassingen doen.
Week 50	10	Verslaglegging / Aanpassingen doen.
	247	

Literatuurlijst

- Alkema, E., Kuipers, J., Tjerckstra, W., & Lindhout, C. (2011). *Méér dan onderwijs*. Assen: Gorcum b.v.
- Blok, M. (2009). *Leren is het resultaat van onderzoek doen! : Een onderzoek naar onderzoekend leren, gerelateerd aan ontwikkelingsgericht onderwijs, binnen een programmagerichte setting*. Christelijke Hogeschool, Academie Educatie - Leraar Basisonderwijs; Ede: Geraadpleegd via <http://www.hbo-kennisbank.nl/en/page/hborecord.view/?uploadId=ede%3Aoi%3Arepository.samenmaken.nl%3Asmpid%3A10073>.
- Brouwers, H. (2010). *Kiezen voor het jonge kind*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Eichhorn, J. (2014). *Zorg voor kleuters*. Heeze: Pica.
- Evertsen, A. (2003). *Ontwikkelingsgericht onderwijs... Een kwestie van durven!* drs De Reformatische school Magazine online: Geraadpleegd via <http://www.drs-online.nl/artikel.php?ID=109>.
- Feldman, R. S. (2009). *Ontwikkelingspsychologie*. Amsterdam: Pearson Benelux B.V.
- Grift, B. v. (2010). *Kinderkoppie*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.
- Hendriksen, J. L., Dijkstra, H., & Stoverinck-Bosman, W. (2011). *Het verhaal van het kind*. Amersfoort: ThiemeMeulenhoff bv.
- Herschkowitz, N., & Herschkowitz, E. C. (2003). *Breintjes van kleintjes*. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds.
- Kerpel, A. (2014, Geraadpleegd op 3-12-2014). *Ervaringsgericht onderwijs (EGO)*. Opgehaald van wij-leren.nl - kennisplatform voor het onderwijs: <http://wij-leren.nl/ervaringsgericht-onderwijs-ego.php>
- Kerpel, A. (2014, Geraadpleegd op 7-12-2014). *Naar school - Psychologie van 3 tot 8 jaar*. Opgehaald van wij-leren.nl; Kennisplatform voor het onderwijs: <http://wij-leren.nl/ontwikkeling-psychologie.php>
- Kerpel, A. (2014). *Ontwikkelingsgericht onderwijs*. Kennisplatform voor het onderwijs: Geraadpleegd via <http://wij-leren.nl/ogo-ontwikkelingsgericht-onderwijs.php>.
- Laevers, F. (2013). *Een procesgerichte aanpak voor 6- tot 12-jarigen in het basisonderwijs*. Averbode: Cego Publishers.
- Linde-Meijerink, G. v., & Kuipers, L. (2011, April). *Methoden, materialen en screeningsinstrumenten*. Opgehaald van slo nationaal expertisecentrum

leerplanontwikkeling: www.slo.nl/downloads/2011/methoden-materialen-en-screeningsinstrumenten.pdf

Onderwijs maak je samen. (2014, Geraadpleegd op 3-12-2014). *Voor wie is een schoolrapport?* Opgehaald van Onderwijs maak je samen:

<http://www.onderwijsmaakjesamen.nl/actueel/voor-wie-is-een-schoolrapport/>

Onderwijs Maak Je Samen, & CEGO/KU Leuven. (2014). *Looqin po*. Opgehaald van Looqin: <http://www.looqin.nl/looqinpo.php> Geraadpleegd op 17-12-2014

Rijksoverheid. (2014, Geraadpleegd op 3-12-2014). *Hoe legt de basisschool de prestaties van mijn kind vast?* Opgehaald van Rijksoverheid:

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/basisonderwijs/vraag-en-antwoord/hoe-legt-de-basisschool-de-prestaties-van-mijn-kind-vast.html>

Stichting Leerplanontwikkeling, n. e. (2014). *Opbrengstgericht werken*. Opgehaald van slo: <http://www.slo.nl/primair/themas/opbrengstgericht/>

Van Gorcum, B. (2014). *Horeb*. Opgehaald van <http://www.horeb-po.nl/nl/> Geraadpleegd op 17-12-2014

Bijlagen

Bijlage 1 Rapport Kleuterplein

Kleuterplein			
Lijn	Leerlijn	Leerdoel	
taal en lezen	praten en luisteren	informatie overdragen en begrijpen gespreksvaardigheid verhalen vertellen mening geven / reageren reflectie	
	verhalen	boekoriëntatie verhaalbegrip functioneel lezen leesplezier	
	klanken en letters	fonologisch bewustzijn fonemisch bewustzijn letterkennis	
	krabbelen en schrijven	relatie gesproken geschreven taal functies geschreven taal functioneel schrijven informatie ordenen schrijfplezier	
	woordenschat	basiswoorden uitbreidingswoorden opzeggen telrij	
rekenen	tellen en rekenen	werken met telbare hoeveelheden erbij en eraf van 1 of 2 werken met getsymbolen vergelijken en ordenen	
	meten en wegen	afpassen geld	
	ruimte en vormen (meetkunde)	oriënteren construeren opereren met vormen en figuren	
	tijd	chronologie patronen en cycli	
soc. emp.	sociaal emotionele ontwikkeling	zelfkennis zelfvertrouwen zelfbeheersing rekening houden met anderen samen spelen en werken werkmotivatie	
	zelfstandigheid	concentratie overzicht structuur zelfredzaamheid	
motoriek	grote motoriek	sterker worden: sjouwen sterker worden: tillen sterker worden: trekken en duwen balans: klimmen balans: rollen en duikelen balans: springen balans: balanceren balans: huppelen en hinkelen met de bal: gooien en vangen met de bal: schoppen hardlopen: rennen hardlopen: remmen en zwenken groepsspelen: tikken groepsspelen: dans	
	fine motoriek	werken met papier: prikken werken met papier: vouwen werken met papier: construeren werken met papier: scheuren werken met papier: knippen werken met klei werken met stof tekenen potlood en kwast hanteren (schrijfhouding) verven mengen	
muz.	muziek	muziek beleven ritme melodie	

Bijlage 2 Rapport midden- en bovenbouw

Groep

Schooljaar: _____ / _____

Naam: _____

Vakgebied	1	2	3	Opmerkingen
Lezen				
Technisch lezen				
Cito-toets: DMT				
Cito-toets: Leestempo				
Begrijpend lezen				
Cito-toets				

Taal				
Taal				
Woordenschat				
Spelling				
Cito-toets: Spelling				
Cito-toets: Woordenschat				

Rekenen				
• Minimum				
• Project				
• Basis				
Tafels				
Cito-toets				

Wereldoriëntatie				
-------------------------	--	--	--	--

Schrijven				
Expressie				
Bewegingsonderwijs				
Verkeer				

Algemeen	1	2	3
Werkverzorging			
Werktempo			
Motivatie			
Concentratie			
Zelfstandigheid			
Samenwerken			
Gedrag t.o.v. medeleerlingen			
Gedrag t.o.v. leerkracht			
Spreekvaardigheid			
Weerbaarheid			
Zelfvertrouwen			
Inzet bij keuzewerk			
Omgang met materiaal			

Algemene opmerkingen

1.
2.
3.

Naam leerkracht

1.	2.	3.
----	----	----

Handtekening ouders

1.	2.	3.
----	----	----

Gaat na de zomervakantie naar _____

Bijlage 3 Brief en enquête rapport Kleuterplein

Aan de ouders/verzorgers van

Betreft: Tevredenheidsonderzoek rapport Kleuterplein

Beste ouders/verzorgers,

In het kader van mijn onderzoek voor het afstuderen wil ik graag de tevredenheid van de ouders en leerkrachten over het huidige rapport van groep 1 en 2 van o.b.s. De Anbrenge in kaart brengen. Ik wil graag weten wat de wensen van de ouders zijn met betrekking tot een eventueel nieuw rapport. Dit betekent overigens niet dat de door u ingevulde wensen allemaal worden vervuld.

Zou u de enquête in willen vullen en deze vóór dinsdag 24 juni bij de groepsleerkracht in willen leveren? De enquête kan geheel anoniem ingevuld worden en de gegevens zullen uitsluitend gebruikt worden voor dit onderzoek. Voor eventuele vragen kunt u mailen naar sahar.finke@student.stenden.com.

Om het onderzoek naar behoren uit te voeren zijn er veel ingevulde enquêtes nodig. Uw medewerking wordt erg gewaardeerd.

Met vriendelijke groet,

Sahar Finke

Bijlagen: Rapport Kleuterplein
 Enquête rapport groep 1 en 2

Enquête tevredenheid rapport groep 1 en 2

Betreffende het huidige rapport.

	Helemaal	Oneens	Neutraal	Eens	
Helemaal					
eens		mee oneens			mee
1. Het huidige rapport is overzichtelijk.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Het huidige rapport is duidelijk.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik ben tevreden met het huidige rapport.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Wat vindt u goed aan het huidige rapport?					
5. Wat vindt u minder goed aan het huidige rapport?					
6. Zijn er dingen die u mist in het huidige rapport?					
7. Kruis aan welke beoordeling u het prettigst vindt:					
☐ o = onvoldoend	of	☐ + = het doel is behaald			
m = matig		O = twijfelachtig of het doel is behaald			
v = voldoende		- = het doel ik (nog) niet behaald			
rv = ruim voldoende					
g = goed					

Enquête wensen rapport groep 1 en 2

Betreffende een nieuw rapport.

Wat vindt u van belang voor een nieuw rapport?

Ik vind het *onbelangrijk* / *enigszins belangrijk* / *belangrijk* / *zeer belangrijk* dat ...

		<i>Onbelangrijk</i>	<i>Enigszins onbelangrijk</i>	<i>Belangrijk</i>	<i>Zeer belangrijk</i>
	de rekenontwikkeling op het rapport wordt vermeld.				
	de CITO-score rekenen wordt vermeld.				
	de rekenontwikkeling wordt opgedeeld in verschillende leerlijnen.				
	de leerlijnen worden opgedeeld in leerdoelen.				
	de taal- en leesontwikkeling op het rapport wordt vermeld.				
	de CITO-score taal wordt vermeld.				
	de scores van de toets -beginnende geletterdheid- op het rapport worden vermeld.				
	de taal- en leesontwikkeling wordt opgedeeld in verschillende leerlijnen.				
	de leerlijnen worden opgedeeld in leerdoelen.				
		<i>Onbelangrijk</i>	<i>Enigszins onbelangrijk</i>	<i>Belangrijk</i>	<i>Zeer belangrijk</i>
	de motorische ontwikkeling op het rapport wordt vermeld.				
	de motorische ontwikkeling wordt opgedeeld in verschillende leerlijnen.				
	de leerlijnen worden opgedeeld in leerdoelen.				
	de sociaal emotionele ontwikkeling op het rapport wordt vermeld.				
	de sociaal emotionele ontwikkeling wordt opgedeeld in verschillende leerlijnen.				
	de leerlijnen worden opgedeeld in leerdoelen.				
	de werkhouding op het rapport wordt vermeld.				

	de werkhouding wordt opgedeeld in verschillende leerlijnen.				
	de leerlijnen worden opgedeeld in leerdoelen.				
	de schrijfontwikkeling op het rapport wordt vermeld.				
	de schrijfontwikkeling wordt opgedeeld in verschillende leerlijnen.				
	de leerlijnen worden opgedeeld in leerdoelen.				
		<i>Onbelangrijk</i>	<i>Enigszins onbelangrijk</i>	<i>Belangrijk</i>	<i>Zeer belangrijk</i>
	de muzikale ontwikkeling op het rapport wordt vermeld.				
	de muzikale ontwikkeling wordt opgedeeld in verschillende leerlijnen.				
	de leerlijnen worden opgedeeld in leerdoelen.				
	de teken- en knutselvaardigheden op het rapport worden vermeld.				
	de teken- en knutselvaardigheden worden opgedeeld in verschillende leerlijnen.				
	de leerlijnen worden opgedeeld in leerdoelen.				
	het rapport van groep 1 en 2 aansluit bij de rapporten van groep 3 t/m 8.				

Opmerkingen:

Bijlage 4 Brief en enquête nieuwe rapport

Aan de ouders/verzorgers van

Betreft: Tevredenheidsonderzoek nieuwe rapport

Beste ouders/verzorgers,

Allereerst bedankt voor het invullen van de enquêtes. Met de door u ingevulde enquêtes ben ik aan de slag gegaan en heb ik een nieuw rapport ontworpen dat grotendeels zal aansluiten bij uw wensen. Graag wil ik weten of dit rapport u meer duidelijkheid en overzichtelijkheid geeft. Mijn vraag aan u is daarom of u de enquête nogmaals in wilt vullen, maar nu met betrekking tot het nieuwe rapport. Zo kan ik de tevredenheid over het huidige rapport en het nieuwe rapport met elkaar vergelijken. De beoordeling van het nieuwe rapport zal zijn: *goed - ruim voldoende - voldoende – matig – onvoldoende*.

Zou u de enquête in willen vullen en deze uiterlijk maandag 30 juni bij de groepsleerkracht in willen leveren? De enquête kan geheel anoniem ingevuld worden en de gegevens zullen uitsluitend gebruikt worden voor dit onderzoek. Voor eventuele vragen kunt u mailen naar sahar.finke@student.stenden.com. Uw medewerking wordt erg gewaardeerd.

Met vriendelijke groet,

Sahar Finke

Bijlagen: Nieuwe rapport
 Enquête rapport groep 1 en 2

Enquête tevredenheid rapport groep 1 en 2

Betreffende het nieuwe rapport.

	Helemaal mee oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal mee eens
1. Het rapport is overzichtelijk.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Het rapport is duidelijk.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik ben tevreden met dit rapport.	☐	☐	☐	☐	☐

4. Wat vindt u goed aan dit rapport?

5. Wat vindt u minder goed aan dit rapport?

6. Zijn er dingen die u mist in dit rapport?

7. Staan er nog begrippen in het rapport die u niet begrijpt?

Opmerkingen:

Bijlage 5 Nieuwe rapport

Groep

2

Schooljaar: _____

Naam: _____

Taal en lezen	1	2	3	Opmerkingen
Cito Taal				
Toets beginnende geletterdheid				
Praten en luisteren				
Informatie overdragen en begrijpen				
Spreekvaardigheid				
Verhaal vertellen				
Mening geven / reageren				
Verhalen				
Boekoriëntatie				
Verhaalbegrip				
Klanken en letters				
Letterkennis				
Lettergrepen onderscheiden en rijmen				
Klanken samenvoegen tot een woord				
Woordenschat				
Woordenschat				

Rekenen	1	2	3	Opmerkingen
Cito Rekenen				
Tellen en rekenen				
Opzeggen telrij				
Werken met telbare hoeveelheden				
Erbij en eraf van 1 of 2				
Getalsymbolen herkennen				
Meten				
Vormen herkennen				
Objecten vergelijken				
Geld				
Tijd				
Meetkunde				
Begrippenkennis				
Construeren / bouwen				
Maakt patronen na en kan spiegelen				

Motoriek	1	2	3	Opmerkingen
Grove motoriek				
Fijne motoriek				
Pengreep				

Sociaal emotionele ontwikkeling	1	2	3	Opmerkingen
Zelfvertrouwen				
Weerbaarheid				
Rekening houden met anderen				
Samenspelen met medeleerlingen				
Samenwerken met medeleerlingen				

Werkhouding	1	2	3	Opmerkingen
Concentratie				
Zelfstandigheid				
Werktempo				
Werkverzorging				
Motivatie				
Gedrag t.a.v. regels				
Gedrag t.o.v. leerlingen				
Gedrag t.o.v. leerkracht				

Muziek	1	2	3	Opmerkingen
Muziek				

Tekenen en knutselen	1	2	3	Opmerkingen
Tekenen en knutselen				

Algemene opmerkingen

1.
2.
3.

Naam leerkracht

1.	2.	3.
----	----	----

Handtekening ouders

1.	2.	3.
----	----	----

Gaat na de zomervakantie naar groep _____